

Prožívání tranzice do dospělosti a „čtvrtživotní“ krize – přeepsané rozhovory

1. Rozhovor s Mirkou

Představy o dospělosti

Co si představuješ pod tím být dospělý/á?

Hmm, to rozhodně nejsem podle mě, nebo já nevím. Asi.. no věk to podle mě určitě neurčuje. To že nám bylo 18 určitě neurčuje to, že jsem dospělý. Asi takovou tu vlastní zodpovědnost sama za sebe, kdy si prostě hledáš vlastní práci. Už jseš taková víc samostatná. Pomalu si pak hledáš bydlení. Nejsi tak závislá na svejch rodičích.

Cítíš se ty sám/a být dospělý/á?

Na takový hranici jsem podle mě. Mám takovou tendenci jako bych se hrozně chtěla osamostatnit. Zároveň vim, že to ještě nejde. Takže je to takový jako ... jo v něčem jsem jako dospělá. Mám takový názory třeba, nechovam se jako dítě, vim kde je nějaká hranice. Vim co můžu, co nemůžu. Vim co je důležitý, co ... ale jako zároveň prostě... nevím no. Jdu někam s kamarádama, nemusim nic řešit. Nemáš svoje děti, můžeš si dělat co chceš a zároveň bydlíš doma a furt tam je ta máma, která se o tebe bude starat.

Takže v čem si třeba nepříjdeš dospělá?

Asi bydlet sama úplně. Všechno si platit a nebejt prostě vůbec závislá na těch rodičích. Jako vždycky ti s něčím pomůžou. Ale prostě budeš mít ten byt, ten si sama budeš platit. Sama si budeš platit jídlo, pojistky a něco takovýho a prostě budeš taková samostatná.

Existují nějaké body, události v tvém životě, které tě podle tebe posunuli blíže do dospělosti?

Hm, to je těžká otázka. Nevím, jako určitě nějaký to chování. Jak to říct... prostě zodpovědnost. Už víš, co můžeš a co ne. Jseš za sebe zodpovědněj. Že když něco zkazíš tak si ty sám poneseš tu zodpovědnost za sebe, a ne že to máma bude žehlít a tak.

Přemýšlíš v této době nad tím, kdo jsi? (Jak se na sebe díváš? Jak se vnímáš?)

Jo to určitě. Určitě přemýšlím, co ze mě bude, co budu dělat a co mám pro to teď dělat, jestli toho dělám dost. Přemejšlim nad tím, jak mě vnímá okolí, jestli toho fakt dělám dost nebo jestli nevím... jestli se fakt chovám na svůj věk. V dřívější době všichni v mym věku měli děti, všichni měli rodiny, svoje rodiny, práci a všechno vystudovaný. A my jsme v takovym věku, kdy zatím nic nejsme. Tak si říkam, jestli jsme pozadu nebo je to tou dobou. Ale určitě si to říkam. Jako čím dál tím častěji nad tím přemýšlím. Teď je ten věk takovej zlomovej. Když kolem sebe vidíš ty lidi, co maj v tvym věku už děti. Lidi ze základky, který maj děti a spořádaněj život. Už to maj všechno vyřešený. My jsme v takovym věku, kdy se

to snad jako už vyřeší, ale zatím jako ne. A zatím jako nevíš. Jsi ve fázi, kdy je podle mě každé ztracenej.

Jaké možnosti ti toto období umožňuje?

Jako určitě můžeš dělat jako co ... Kdyby nebyl covid, tak bysme mohli dělat co chceme. Za první nemáš žádné závazky. Nemáš děti a nemusíš se omezovat. Když chceš někam odletět, tak můžeš někam odletět. To je podle mě super. Prostě máš možnost jít na nějakou brigádu, vydělat si ty peníze a prostě dělat, co chceš víceméně. Furt máš povinnost vůči škole, ale pak máš svoje volno a děláš si co chceš. To je fakt super. Ale zároveň nemáš žádnou takovou jistotu prostě. Nemáš žádnou takovou ... děláš tu školu, ale nevíš, jestli jí doděláš. A zároveň se můžeš osamostatňovat. Ale určitě máš spoustu možností, buď můžeš odjet na Erasmus nebo někam. Naučit se nový jazyky. Poznáš spoustu lidí. Ale je až tak moc možností, že si někdo neumí vybrat podle mě. Nebo si říkáš, jestli nemáš dělat něco jiného, než tohle, co děláš. To je taky hrozně těžký podle mě. Dřív lidi sice neměli tolik na výběr, ale zároveň prostě ... to bylo jakoby jednodušší. Teď máš tolik možností a co je to správný, že jo. Rodiče tě do něčeho tlačej a ty nevíš, jestli ty to chceš nebo to chtěj ty rodiče spíš. Protože to je takových možností... si říkáš jako, je to dobrý, ale támhleto bych mohl dělat a támhleto a támhleto. A teď zase jak k tomu, že jo. Spoustu lidí může dělat spoustu věcí a konkurence je velká. No v tomhle věku je to snad spíš nevýhoda ty možnosti. Je to hrozně těžký, když ti s tím nikdo nepomůže.

Krize

Tohle období někteří označují jako krizi, i ty jsi uvedla, že jsi zažil/a nebo zažíváš něco, co jsi pojmenoval/a jako krizi. Mohl/a bys mi o tom prosím vyprávět? (co to pro tebe znamenalo, jak ti v tom bylo, přemýšlel/a jsi někdy na tom, jak se to stalo, že k té krizi došlo?)

Určitě jsem měla hodně krizi ve škole. Asi jako hodně lidí, ale tím na jaký škole jsem, tak se to dá dost očekávat. Studuju medicínu. A určitě to ze začátku bylo hrozně náročný, když jsme tam přišli. Už první krizi jsme měla, když jsem se tam nedostala, ale to byla taková menší krize. Vlastně mi to bylo jedno, protože jsem si řekla, že ten rok mě nezabije. Větší krize to byla třeba pro mámu, dejme tomu. Ale potom jsme se tam dostali a všichni od tebe jakoby něco čekali, tak to bylo hrozně těžký a zároveň to bylo fakt náročný. Do toho mi umřel táta, takže to pro mě bylo úplně jako asi... Neuměla jsem to tak jako. Ten den, kdy mi táta umřel, tak jsem byla ve škole a nemohla jsem to dát najevo. Musela jsem tam bejt a druhý den jít na test, protože jsem věděla, že mi nikdo nedá jiný termín prostě a ty lidi by to nepochopili. Ta vysoká škola je v tomhle hodně těžká, protože ty lidi jsou takový... Ty učitelé

se staraj o tolik lidí, že je těžký tohle řešit. Ty to zároveň taky nechceš nějak řešit. No, a to jsem nějak zvládla. Pak jsem šla na první zkoušku, to jsem se doma úplně sesypala. To bylo po tátovo pohřbu, takže jsem věděla, že to bude hrozný a nikdo vlastně nic nevěděl. No zvládl jsem to ... Jsem na sebe pyšná. Pak to bylo nějak v pohodě a pak v létě už začali takový ty nejhorší zkoušky. To jsem doma seděla, jenom jsem se učila. V pohodě, v pohodě a potom přišel takovej ten zlom, kdy už jsem nemohla. Jsem tam seděla, jak největší troska měla jsem jít na zkoušku z biofyziky. Nebyla jsem schopná se vůbec učit, do toho byla nemocná babička. A prostě mi to vůbec nešlo. Takže jsem mámě řekla, že tam nepojedu, že to nezvládnou, že na to nemám, že nechci... Tak jsem si řekla, že se odhlásím a máma, že se prostě nesmím odhlásit. To bylo hrozný, strašně jsme se pohádaly kvůli tomu. Asi tejdne se mnou nemluvila. To bylo hrozný, a přitom to je jako blbá zkouška jo... Pak jsem si dala pauzu, tím že jsem tam nejela. Pak jsem šla na další zkoušku z biologie a tom vim, že jsem ... Já mám takovej problém, že si musím všechno naplánovat a jakmile mi to nevyhází, tak jsem ve stresu permanentním. Tak jsem si to naplánovala a učila se v pohodě, pak jsem odjela ke kadeřníkovi a zjistila jsem, že mi t třeba o tři hodiny nevyhází a dostala jsem tak brutální záchvat... Máma šla k babičce a jí jsem jenom brečela a nemohla jsem to zastavit. Volala jsem mámě, protože jsem byla úplně na dně a vim, že jsem třeba tři dny jenom brečela a jenom jsem prostě seděla. To byla taková moje asi první školní krize. Prostě jsem si říkala, že je to úplně v prčicích, že to nezvládnou v životě, že mi tohle prostě nejde a nerozumím tomu. Teď zároveň vidíš jak ostatní už to maj hotový, takže takovej ten tlak z toho okolí je podle mě hrozný. Všichni si to dávaj na Instagram. Ty, co studujou lehčí školy, tak maj ta tři tejdny všechny zkoušky a ty se tři tejdny učíš na jednu. No tak to jsem měla fakt hroznou krizi a s nikým jsem nechtěla mluvit. Jsem mluvila s mámou a brácha byl v Praze. Ten mi řekl, že když tu zkoušku udělám, tak mě vezme do Anglie. Jsem mu řekla, ať s tím jde do prdele, že je mi to úplně jedno. Že už toho mám plný zuby. Tak máma mě uklidňovala každé večer a nehádaly jsme se, protože viděla, že jsem v prčicích. A říkala jsem si, jestli mám skončit a jít někam jinam. Jenže co budu zase dělat jinýho... dyť já nemá nic jinýho, co bych jako dělala. Tohle byla taková ta jediná věc, kterou jako máš a je to závislý na tý jedny zkoušce všechno. Nakonec jsem tam šla a udělala jsem to. Ale přetahovala jsem si jednu zkoušku, kterou jsem už potom nestihla kvůli tomuhle. A vim, že tím jak mi prostě těžko šla ta zkouška z biologie a tohle jsem neudělala, tak jsem o tom nechtěla s nikým mluvit. Že spousta lidí to nevěděla, protože mi to na jednu stranu přišlo trapný. Si řekneš, že jsme měli pět zkoušek, ale já jsem to prostě nezvládla... si řekneš v sobě. Ostatní ti řeknou, že měli dva měsíce prázdniny a já se dva měsíce učila, možná jsem někam na chvíli šla... Ale nebyla jsem schopná to dodělat a říkáš si, že jseš něco míň než oni. Nevim, jestli se stydíš, ale nechceš o tom mluvit a zavíráš se sám do sebe. To byla možná chyba, kdybych o tom s někým mluvila, tak by mě to třeba tak nesejmulo.

Pak jsem měla ještě jednu krizi ve škole, a to už bylo asi ne kvůli... to jsme měla asi kvůli mámě hodně. Dělala jsem zkoušky v zimě a dodělala to co jsme přetahovala. Pak mě několikrát vyhodili ze dvou zkoušek, který mi vůbec nešly. Tak jsem udělal jednu a potom tu druhou jsem úplně nezvládla, a to na mě byla máma hodně naštvaná, že jsem to nechala zajít daleko. Protože důležitou zkoušku si nemůžeš přetáhnout. Takže jsem si potřebovala prodloužit ročník, takže bych prodlužovala celý studium o rok. Já jsem v tom neviděla problém. Prostě jsem si řekla dobrý, nevyšlo to, nešlo mi to a nebudu se z toho hroutit. Celý léto jsem se učila, jsem si říkala, že není možný, že to nejde. Ale řekla jsem si, že si vezmu rok navíc, udělám si během toho tu zkoušku... ale máma prostě... ta to vůbec nezvládla. Že to je skvělý teda, že budu přetahovat o rok. Přitom mě to přišlo v pohodě. Začala mi říkat, že jsem k ničemu... že jsem na to měla takovýho času, že jsem to nezvládla, že skončím jako prodavačka... Říkám ty jo, přece kvůli jedné zkoušce neskončím jako prodavačka. Mě to přijde jako blběj rok... To jsem měla fakt velkou krizi. Pak jsem vůbec nevěděla, jestli to jako chci studovat. Jestli mám dát na tu mámu, že na to třeba nemám. Říkala jsem si... mám na to, nemám na to, když mě vyhodili. Teď máma si myslí, že jsem to flákala. To jsem z toho byla fakt špatná. Proč bych měla skončit jako prodavačka, když jsem neudělala jednu blbou zkoušku, ale ta máma to neviděla. Tu roční pauzu máma vůbec nebyla schopná akceptovat... jako má mi do toho co mluvit, protože mě živí a stará se o mě, ale zas na druhou stranu je to můj život. A prostě ještě jsem z té školy neodešla. Fakt mi řekla, že jsem ještě nic nedokázala a že jsem na stejný úrovni jako prodavačka. S mámou jsem kvůli tomu dlouho nemluvila.

Pak jsem na popud mámy si tu pauzu nedala. Ona hrozně srovnává sebe a mě, tím že studovala to samý... Ale dřív to bylo prostě něco úplně jinýho. No a od té doby mám podle mě takovej lehkej problém o něčem mluvit. Asi s mámou hlavně o nějakých problémech. Nechce se ti o tom mluvit, protože nechceš slyšet nějaký další věci.

To byli moje dvě větší krize. Vždycky to nějak ustojíš, ale nějaký následky zůstanou. Tím že jsem hrozněj stresář, tak je těžký tam jít vůbec na tu zkoušku. Potřebuju, aby mě do toho někdo dokopal, ale ne moc. Nějaká hranice je důležitá. Pak si říkáš, že to musíš udělat kvůli té mámě, jinak to bude průser. To si pak taky říkáš, jestli to má cenu nebo ne. Kdybych šla dělat někam do kanceláře, tak to bude jednodušší.

Zmínila jsi, že jsi cejtla velký nátlak od mámy, ale zároveň ti v určitý chvíli byla oporou. Napadá tě někdo další, kdo ti byl oporou?

No v tom prvním období to byla jenom máma. Brácha jako taky, ale s tím jsem o tom moc nemluvila, protože byl tou dobou pořád v Praze, takže s tím jsem o tom moc nemluvila, ale s tím se o tom mluví možná líp. Ale pak určitě přítel mi byl oporou, s tím se o tom mluví líp než s mámou... A ten jedinej vždycky říkal ... ty jo já se rozbřečím asi (brek, pauza). Přítel mi byl vždycky oporou, ten jedinej mi řekl, že se na to můžu vykašlat, že se prostě

nemusím trápit. Jako máma taky nechtěla, abych se trápila, ale zároveň do tebe furt tlačí. Furt chce abych se měla v budoucnu dobře, ale podle mě se můžu mít dobře, i když tohle nedostuduju. Si vždycky říkám, potřebuju tohle studovat, když se u toho zhrouťim? K čemu mi to pak bude, když se zhrouťim. Takový to, že nebudu mít normální život, jdeš do školy, učíš se, přijedeš na víkend chvíli tu s někým jseš a pak se zas jenom učíš. Přítel mi vždycky řekl, že to nepotřebuju ...

Mámě na tom vždycky záleželo hrozně. Všichni to vědí, že jako ona studuje medicínu a tak. Ale to prostě není žádný jako... no co, tak studuju medicínu. A teď všichni se na to ptaj a to tě taky sere, protože to nemusí vědět každéj. Takže pak pocítuju i nátlak tý společnosti. Prostě no támhle to taky zvládla a ještě tě porovnávají s ostatníma lidma.

No to jsem nějak ustála, jestli to dostuduju, kdo ví... Prostě i to, že je to na šest let. Si řekneš mám tři roky za sebou no dobrý. Pak ještě vidíš, jakou zodpovědnost budeš mít, to je taky tlak. Jinde když něco zapomeš tak je to v pohodě, ale v tý nemocnici nemůžeš nic zapomenout mi přijde. Na zkoušce to třeba nebudeš potřebovat, ale jednou v tý nemocnici jo, ale ty ještě nevíš, co je důležitý. Ty vlastně skoro nechodíš do nemocnice a nic nevidíš. Když tam jseš, tak na tebe nikdo nemá pomalu čas, a to je taky hrozný. To nevidíš v tý praxi prostě. Záleží to pak na těch doktorech, co ti dovolej a co ne. Pak jdeš o svoje prázdniny o volno do nemocnice. Ani si to nemůžeš dát během roku. Teď se to u nás začalo měnit a prváci už choděj do nemocnice.

My pak jdeme za tím pacientem v šesti lidech, podle mě by to bylo víc motivační, kdybychom to fakt viděli. Takhle je to strašně nereálný. Nebo přijdeš do nemocnice a doktor ti řekne, no tak tohle nikdy nevyužiješ. Takže ty se něco hodiny učíš a pak ti řekne tohle.

Chápu to dobře, že ti chybí podpora od školy?

Jo ... podpora by měla bejt větší, ale nevím jak to udělat. Jsou to doktoři a ty budeš vždycky na druhym místě za pacientem. Podle mě by měli bejt doktoři, co se nestaraj o pacienty a věnujou se tobě. Asi je to nereálný... nevím. Ale většinou na tebe nemaj čas. Odběhnou na vizitu, operaci a tak. A jseš tam hlavně třeba ve dvanácti lidech.

A každéj se tě teď zeptá, co chceš dělat. Jak mám vědět, co chci dělat? Jako jo, možná se mi líbí to, co dělá máma. Ale já jsem nic neviděla v tý nemocnici, tak jak mám vědět, co budu jednou dělat. Každéj si myslí, že to víš. Já prostě nevím, co chci dělat.

Mluvili jsme před tím o finanční závislosti na rodičích, mohla by ses k tomu ještě vrátit?

Jako to, že jsem závislá na mámě ... to mi asi vadí, ale tady s tou školou nemůžu nic jinýho dělat. Jako určitě jsou lidi, který jsou schopný si k týhle škole najít práci. Ale já bych to asi nezvládla, nevím jak to dělaj. Asi maj geniální paměť a nemusej se tolik učit. Ale asi bych to nezvládala. Kdybych žila jen v tý Plzni, tak možná. Kdybych neměla kluka, tak mám

asi taky víc času. Nebo žádný kamarády (smích). Nemůžeme si ani udělat vlastní rozvrh, takže do toho mít brigádu je těžký. Můžeš mít stipendium, to není lehký. Já dosáhla na ubytovací (smích).

Jako jsem ty mámě vděčná, ale furt tě to štve. Nejses takovej ten svůj pán. Jseš na ní závislá... ale co máš jinýho dělat. Ještě když si řeknu, že to bude ještě několik let. A pak ještě ze začátku vyděláváš málo. Takže ani to tě nějak ze začátku nemotivuje. A pro ženskou je to ještě horší. Děti. Za dvacet let možná budu vydělávat dost, ale teď...

A zároveň pak i tlak vůči tý ženský, ty děti ... Nad tím taky dost přemýšlím. To vystuduju, bude mi tolik a nemůžu mít hned ty děti, protože se v tý nemocnici musím něco naučit. A řeknu si: „Kolik mi bude, až budu mít první dítě? Třicet?“ A teď všichni ti říkaj, že musíš mít první dítě do třiceti. Máma měla dítě v pětadvaceti. To mi bude za chvíli a to nejde. Teď si řekneš, že chceš dvě děti... a ty jo jako. Mateřská nějakou dobu. Prostě to je hroznej tlak. U těch chlapů to máš jednodušší. Je vždycky vezmeš do práce. Ženskejch se prostě ptaj, jestli chtěj děti. A to že jseš holka, tak jseš hned míň pro ty doktory, než kdybys byl kluk. A na tom pohovoru se tě zeptaj, jestli bereš prášky a jestli chceš miminko. Nesměj se na to ptát, ale ptaj se.

Ještě můžeš bejt těhotná během studia, ale jak to zvládáš. To je fakt hroznej tlak okolí. Já furt jenom počítam, v kolika to dostuduju, v kolika můžu mít děti, kdy budu moct mít svoji ordinaci a tak.

Jako představa, že bych si do toho měla shánět kluka? Ještě že už kluka mám. Pak dostuduješ, chtěla bys to dítě a nemáš s kým. To je taky hrozný.

Možná jsem měla jít studovat spíš zubaře. To je lehčí, studuješ to pět let... no ale to už je přemejšlení zpětně, co jsem měla dělat spíš. Kdybych se vrátila zpátky, tak bych šla asi radši na zubaře. Je to prostě jednodušší. Ta budoucnost je jednodušší.

A teď vidíš, jak je to zdravotnictví nedocenení. Je to ta jediná věc, která tě tu zachrání a ty odměny jsou jako malý, a ne všichni je maj. Už jenom za to by se těm doktorům plat měl zvednout. Teď vidíš, že bez toho zdravotnictví by byl celej svět v přících. Jinak na ně všichni nadávaj a najednou zjistili, jak jsou důležitý. A těch doktorů je málo, protože maj málo peněz, tak jsou všichni do Německa. To samý sestřičky. Děti těch ženských na tom strádaj a neviděj je tolik.

Pak si říkám, fakt to chci dělat? Si řeknu, že jsem se tu trápila u studia šest let, abych pak dostala třicet čistýho. Podle mě do tý doby, než to dostuduješ, tak ani nevíš, jestli to chceš dělat. A tyhle všechny otázky si často kladu, furt přemýšlím nad tou budoucností. Sice třeba to je budoucnost za 10 až 15 let. Ale furt si říkáš, co bude. Asi to nevidím tak jenoduše... možná moc realisticky, a proto mě to děsí. A tolik se toho bojím, co bude.

Kolikrát jsem přemýšlela nad tím, že s tím skončím a pujdu dělat něco jinýho. Ale co? To je zas hrozně moc možností A teď jako co mám dělat a co bych chtěla dělat. Vždycky

jsem si říkala, že budu studovat tohle... Pak si řeknu, měla jsem studovat cukráře a byl by klid. Zároveň tam máš furt tlak tý rodiny i svůj vnitřní, že jsem si řekla, že něco dokážu. Pak si ale řeknu, že co když to nedokážu a furt dokola. Že jsem k ničemu, co budu jako dělat. To má podle mě spousta lidí.

To psychický zdraví... o tom se tolik nemluví. Jít si někam popovídat není špatný. I na těch školách by to mělo bejt, ta podpora. Že si tam můžeš jít s někým popovídat a někdo ti pomůže. Starý jsou podle mě k tomu psychickému zdraví takový skeptický a starý lidi tomu nedávaj takovou váhu. Já už jsem jednou byla u psycholožky, ale taky jsem si to musela vydupat, abych tam mohla jít u mámy. Přitom by tam podle mě mohl jít skoro každej. Řešit si to sám je hrozně těžký. Některý věci si člověk nemůže vyřešit sám. Určitě by na těch školách někdo takovej měl bejt. A část by měla bejt proplacená. Už jenom ten pocit, že za někým můžeš jít. Za někým nestranným. Příbuzný tě do toho mužou tlačit.

Už dřív, když byl ještě tat'ka, tak jsem měla někam chodit si myslim. Když se rodiče začali rozvádět, tak to bylo taky psychicky náročný. Táta do toho byl nemocnej. A psychicky mě vydíral. „Já odejdu, ale dáš mi psa.“ Dyt' mi bylo 16... Bylo to těžký, protože jsem se o tátu musela starat a on byl zároveň hnusnej. Dělat něco, co musím a pak ti za to nikdo není vděčnej. A stála jsem na straně mámy, za to jsem od něj taky dostával čocky.

Kdybyse o tom psychickým zdravím víc mluvilo, tak by to bylo jednodušší.

Poslouchat to furt dokola, že jseš jako máma, co to znamená jako... chtěla jsem mít život, někam chodit, trochu si užívat. To byl takovej ten věk, kdy nic nemusíš, chodíš do tý školy. Maximálně si najdeš nějakou brigádu a nic tě prostě nestresuje.

Muví o maturitě a pečení dortu plus krize řízení.

Nakonec bych se tě chtěla zeptat. Zajímalo by mě, proč to pro tebe byla krize. Proč to tak označuješ a co ta krize pro tebe teda vlastně znamená?

No je to pro mě určitý období, kdy mám nějaký pochybnosti, jestli to co dělám má nějaký smysl a je to pro mě správný, jestli se zbytečně netrápím a kdybych dělala něco jinýho tak by mi bylo líp třeba a neměla bych toik pochybností ... pro mě to byla krize protože jsem si s těma věcmia nebyla na 100 % jistá a neustále pochybovala, velkou roli u mě hrálo i okolí, který mě neustále do něčeho tlačilo a přitom mi to třeba vnitřně ubližovalo ... když vezmu například to řízení, tak jsem o tom neustále poslouchala že holka bez řidičáku je k ničemu a musí řídit, ale když já nechci tak přeci nemusím, ale pak přijdou ty pochybnosti a říkám si co když ostatní maj pravdu.

2. Rozhovor s Jolanou

Co si představuješ pod tím být dospělý/á?

- Tak já si samozřejmě představuju nějakou tu samostatnost od rodičů. Samostatnost celkově, hlavně finanční, co se týká i bydlení. Schopnost se sám

rozhodovat, mít děti. Být připraven na to mít děti. Být spokojená sama se sebou a mít nějaký životní cíl. Mít jistou kariéru. Pokračovat už v kariéře. Mít jasný zaměstnání – nestoupat už po tom žebříčku.

Cítíš se ty sám/a být dospělý/á?

- Necítím. Necítím se být dospělá, ale necítím se být ani jako pubertální, jako adolescent. Myslim, že už jsem za tím. Ale nemůžu říct, že bych byla připravená na děti nebo se finančně osamostatnit. Nebo i ze strany bydliště a tak. A že se necejtím ani jako mít životní cíl, ani mít ustálenou identitu. Nebo že bych byla spokojená s tím, jak to mám teď v životě.

Existují nějaké body, události v tvém životě, které tě podle tebe posunuli blíže do dospělosti?

- Když nekoukam jen na sebe a hledala bych v okolí, tak bych mezi dospělý nezařadila studenty. Má mít jasnou práci, bydlení, děti, sňatek. Má kariéru a jasně daný cíl. Nemá potřebu bejt malichernej a zajímat se o nějaký kraviny, že už prostě je trošku dál posunutej.

Přemýšlíš v téhle době nad tím, kdo jsi?

- Jo, před tejdnem jsem si myslela, že jsem někdo jinej než jsem teď. Že se to mění neustále, podle toho, co se zrovna stane. Vlastně furt jsou nějaký změny a necejtím, že bych byla nějak přesně daná. Určitě nějaký vlastnosti mám už od malička přesně daný, ale nejsem přesvědčená, že se takhle chci prezentovat. Že ještě nemám jakoby usnesenou tu identitu, kterou bych se chtěla projevovat na veřejnosti, ne jenom mezi přáteli.

Jaké možnosti ti tohle období umožňuje?

- Myslim si, že možnosti tu určitě jsou, strašně moc. Jestli cestovat, jestli žít v zahraničí, jestli ... jenom kam jít pracovat. Je hrozně moc možností kam jít pracovat. Už i při výběru studia bylo hrozně moc možností, kam se přihlásit. Člověk může jet na Erasmus třeba. Nemáme závazky ještě, který by nás v tomhle brzdily. I když teďka, jak je vlastně korona, tak se ta svoboda, kterou jsme měli dřív strašně omezila. Už jenom to že je teď ten lockdown. Sejit se s kamarády je zakázaný. Nemůžeš se ani projít, jít na dovolenou, dělat něco s přítelem, zajít si na večeři, do kina.

Krize

Tohle období někteří označují jako krizi, i ty jsi uvedla, že jsi zažil/a nebo zažíváš něco, co jsi pojmenoval/a jako krizi. Mohl/a bys mi o tom prosím vyprávět?

(co to pro tebe znamenalo, jak ti v tom bylo, přemýšlel/a jsi někdy na tom, jak se to stalo, že k té krizi došlo?)

Tak já bych začala aktuálně. Největší krize, kterou teďka prožívám je vlastně krize dodělat vysokou školu, protože se v tom nemůžu pohnout z místa teďka zrovna. Že se pořád motám v kruhu, nedostávám odezvu ze školy, sama nedokážu doma něco vymyslet, sednout si ke stolu a začít pracovat jako dřív. Nemám vlastně ten pohon, kterej jsem měla dřív. Prostě mi přijde, jak kdybych se zasekla. Jediný, co mám, když se vrhnu do učení, když se přemluvim a začnu něco dělat, tak na mě hned padá úzkost, mám pocity ne nejistoty, ale přímo jako nízký sebeúcty. Jako že si říkám k čemu mi to stejně bude, když to stejně nedam, když stejně nestihnu dodělat termín, když se zas nepohnu, když mi neodepíšu na emaily. No v podstatě mi to všechno proběhne hlavou i než jsem třeba schopná otevřít tu knížku, takže automaticky na mě padne únava a nedokážu se pohnout z místa. A to je tak jakoby ta školní krize, kterou prožívám. Pak mám i finanční krizi, že pořád bydlím u rodičů, nedokážu se osamostatnit, nemám svůj vlastní prostor, což je jeden z důvodů, proč mi taky nepříjde, že jsem nějak dospělá, protože pořád bydlím ve svém pokojíčku. Vlastně my tam bydlíme s přítelem oba dva, což není dobrý... ponorka a tak. A to taky vlastně teď řešíme, že budeme bydlet spolu. Takže se strašně řešej finance, že já nemám práci, maximálně si přivydělávám u přítele, že mu pomáhám s papírováním, což není vlastně žádná jistota, není to ani v oboru, kterej jsem si vybrala na vysokou. O tom vlastně teď taky uvažuju, jestli to byla správná volba, jít tímhle směrem. Jestli jsem schopna najít si v budoucnu nějakou práci, jestli jsem schopná najít si magisterskej obor, na kterej bych dokázala jít na vysokou. A moje největší krize ta byla minulý léto... To byl vlastně přímo takovej zlom, kdy jsem zjistila, že nejsem dospělá, to byl potrat. Protože v okamžiku, když jsem zjistila, že jsem těhotná, tak jsem byla v totálním šoku a jediná věc která mi šla v hlavě, že jsem neschopná se postarat o to dítě, že jo. Že nemá kde bydlet, že nejsou žádné peníze, nemám dodělanou školu. Že vlastně člověk, kterej si není jistej sám sebou má někomu jako... někoho zajistit. Tak to bylo asi nejhorší takový ujištění o tom, že nejsem připravená no ... a to je moje krize. (odmlčení) Možná ještě vztah, že o něm přemýšlím. Jestli je dobrej nápad v něm zůstat nebo v podstatě, jestli je to plnohodnotnej vztah, jestli to byla správná volba. Protože jsme taky měli problémy. Ale jako myslím si, že s Honzou jsme v pohodě. Jen se teď nic nesmí, takže to ten vztah taky testuje. No tak to je asi tak...

Ty jsi zmínila, že zažíváš v souvislosti krizí úzkosti. Mohla bys mi zkusit říct něco víc o tom, jak se cejtíš? Co ta krize pro tebe znamená tady v tý rovině toho prožívání?

Tak většinou je to stres, dlouhodobě už teďka bych i řekla. Pocity nejistoty, ty úzkosti. Přímo takový ty ataky, jak se stáhne hrdlo, začnu prostě spontánně brečet, ani nevím kvůli čemu. Stačej i maličkosti potom. Jako přihlásit se do Moodlu. No ta nejisota. Taková jako nespokojenost sama se sebou.

Takže se u tebe vyskytuje nějaká nejistota ohledně toho, jak zvládneš projít do té oficiální dospělosti?

No že to asi nezvládnou no... nebo jak to zvládnou, jak to pujde. Já jako čekam na ten přelom, kdy se něco jako zlomí. Chyběj mi nějaký jako opěrný body.

Zmiňovala jsi, že stále bydlíš u rodičů a že to občas není jednoduchý. Mohla by ses k tomu vrátit?

Třeba ze strany mámy je to úplně v pořádku, já jí pomáham doma, dělíme se o domácí práce a je mi i psychickou oporou. Chápe mě, když jí říkam o problémech se školou nebo s čímkoliv, tak má pochopení pro to. Snaží se mi pomoci. Ale ze strany táty máme trošku problém, nemá pochopení, když mu řeknu, že mám problémy se školou. Řekne mi buď ať s tím něco udělám nebo s tím skončím a najdu si práci. Že jsem teď už druhým rokem nebyla ve škole. Jako na žádný přednášce, tak vidí jenom že jsem doma a pro něj to znamená ztráta času, že nic nedělám a že ve mně vidí takový to zklamání. On je plnej nejistot, kam mě jako tlačit a ty přenáší na mě. Nedokáže pochopit, že to není snadná volba, jen tak skončit se školou nebo si najít práci nebo cokoliv. Pak od přítele rodiny cítím nátlak druhým směrem, že ty by byli nejradši kdybychom se vzali a založili rodinu. Už několikrát vlastně nám bylo naznačeno, že se těší na vnoučata a tak. A ... no... že oni vlastně měli střední školu a padla, protože si museli najít práci, bylo to pro ně i jednodušší. Nepotřebovali žádnou praxi, šílený dokumenty jako mi teďka. Oni vidět, že máme hrozně moc možností. Na sociálních sítích vidí mladý multimiliardáře, že je strašně jednoduchý vydělat z doma, bejt jen na počítači a myslej si, že je to strašně jednoduchý. Přitom ty možnosti nás zahlcujou. Ono i stačí co je nám řečeno od společnosti, jak nás tlačí, že my jsme ta generace, která teď může zachránit svět z ekologického hlediska. Hm, ono stačí vlastně i když přátelům se něco povede, tak zároveň je za ně člověk šťastnej, ale sám v sobě člověk cejtí takový to, že ho mrzí, že jemu samotnému něco takového nevyšlo.

Nakonec bych se tě chtěla zeptat. Zajímalo by mě, proč to pro tebe byla krize. Proč to tak označuješ a co ta krize pro tebe teda vlastně znamená?

Pro mě to byla a je krize, protože mi to přijde, jako situace, ze který se prostě nemůžu vymotat a jako nemá konec. Přijde mi, jako kdybych se ztratila. Jediný emoce, který teď hlavně prožívám jsou smutek, vztek sama na sebe a úzkost, když se snažím se z toho nějak dostat.

3. Rozhovor s Evou

Představy o dospělosti

Co si představuješ pod tím být dospělý/á?

Bejt dospělá? Hmm. Tak podle mě nezáleží vůbec na věku, ale je to spíš o tom chování toho člověka v různých situacích. Neberu to tak, že ten člověk bydlí sám od rodičů, platí nějaký účty, chodí do práce ... Nebo jako určitě je to součástí toho. Ale není to to hlavní. Podle mě může bejt dospělej člověk mentálně už i v 15. Přijde mi zásadní, jak se chová v nějakých životních situacích nebo takhle.

Napadá tě nějaký příklad?

Že si třeba dokáže poradit sám a počítá s tím, že ponese zodpovědnost za nějaký svoje chování.

Cítíš se ty sám/a být dospělý/á?

No ... tak na půl no. Že většinou, když mám nějaký problém, tak přemyslím, komu zavolám nebo tak. Že poprosím o pomoc, než abych to řešila přímo jako já sama. Nebo záleží na tom problému, ale nějaký větší problém bych potřebovala jako poradit prostě. Než sama to řešit, tak si myslím, že je lepší to řešit s někým.

Existují nějaké body, události v tvém životě, které tě podle tebe posunuli blíže do dospělosti?

No tak jako třeba to bydlení, protože při tom samostaným bydlení nastávají nějaký situace, kdy si jako musím poradit já sama, když nemám za zádama tu máмку nebo toho tátu, že prostě musím uvažovat už nějak jakoby ... nebo zařídit si věci samostatně, ne že to za mě bude někdo zařizovat.

A vidíš teda nějakou hranici mezi adolescencí a dospělostí?

Tak třeba pořízení si dítěte si myslím, že je zásadní bod. Že prostě... to dítě je takový... musíš se starat o někoho dalšího. Máš za něj zodpovědnost a řešíš problémy toho jedince, toho dítěte jako. To si myslím, že je takový zásadní. Jako samozřejmě i to bydlení je takovej bod, ale jako není to tak důležitý si myslím. Samozřejmě okolo toho se točej ty peníze různě a samostatný placení.

Přemýšlíš v této době nad tím, kdo jsi? (Jak se na sebe díváš? Jak se vnímáš?)

No určitě ... se hledám profesně. Si nejsem jistá, jakým směrem se vydám. Celkově přemýšlím, co vlastně chci od života. Co mám teď dělat a co budu dělat jednou.

Jaké možnosti ti toto období umožňuje?

Já jsem teďkon v nějakym mezníku životním... já mám výhodu, že teď nemusím do práce, můžu být doma a věnuju se sama sobě. Nebo myslíš teďkon pandemii?

Ne ne, myslím to životní období. Jestli si myslíš, že ten věk, ve kterým jsi ti nabízí možnosti a jaký jsou?

No určitě jich mám víc než třeba babička. A kdyby teda nebyla ta pandemie, tak si můžeme užívat, že můžeme třeba cestovat, jet na Erasmus nebo se vídat s kamarádama. V minulý době měli už ve dvaceti děti a dřív se osamostatňovali takovymhle způsobem. Takže si myslím, že jako máme teď určitě víc možností najít sám sebe.

Krize

Tohle období někteří označují jako krizi, i ty jsi uvedla, že jsi zažil/a nebo zažíváš něco, co jsi pojmenoval/a jako krizi. Mohl/a bys mi o tom prosím vyprávět? (co to pro tebe znamenalo, jak ti v tom bylo, přemýšlel/a jsi někdy na tom, jak se to stalo, že k té krizi došlo?)

No tak já vlastně nějakou první krizi jsem měla, když jsem odmaturovala a šla jsem na vejšku. Na první a ta mě vlastně nebavila. Takže jsem tam zůstala jen jeden semestr. Pak jsem byla asi dva měsíce doma, ty dva měsíce jsem vůbec nevěděla, co mám dělat, kam mám jít. Pak jsem šla na rok do práce a ta mě bavila. Ale pak jsem se přestěhovala sem za přítelem a odešla jsem teda z té práce. A šla jsem do školy do **** a tam jsem byla tři roky a minulej rok jsem dokončila bakaláře. No, a právě pak za tři měsíce jsem šla do práce a ... vlastně já už během těch praxí jsem si řekla, u koho bych jako chtěla být. Protože tady ten obor je takovej dost rozmanitej, že můžeš být jako u dětí, u dospělých, u seniorů a takhle. Tak jsem si řekla, že buď půjdu k těm gerontům a nebo na tu psychiatrii prostě. Tak jsem šla na tu psychiatrii pracovat a tam prostě to bylo takový... jako v pohodě nejdřív měsíc. Ale potom jsem začala mít nějaký psychický zdravotní problémy prostě z těch pacientů a skončila jsem tam. Takže jsem tam byla snad jenom tři měsíce... a od té doby jsem jako doma a uvažuju furt co se sebou, jestli mám jít jako do školy nebo jakoby do jiný práce. Protože tadyten obor je jakoby rozmanitej, tak jsem si říkala, že bych mohla jít jako jinam. Ale zase se mi i kvůli té pandemii nechce k těm gerontům, že prostě jakoby tam maj vysokou úmrtnost. Takže uvažuju i takhle. Takže asi půjdu znova do školy ... Jako je to takový, že si říkam, že většina mejch vrstevníků už pracuje... Ale nevím no. Je to takový, že si říkam, že bych jako šla do té práce, ale jako když nemusím. I rodina mě podpořila v tom, abych šla studovat... tak si

řikam, že bych ještě mohla ty tři roky jako se najít no. Takže jsem taková ještě furt na rozpacích. Se teď musím ještě připravit nějak na ty příjmačky a tak no. Ještě se rozhoduju mezi dvěma oborami a furt nevím jakéj no.

Takže řešíš nějaký životní směřování ...

Jo. Já jsem jakoby nikdy neměla takový to vysněný povolání. Že je to takový ... někdo chtěl být třeba od malička právníčka, a šla si za tím od malička, ale já jsem tohle jako nikdy neměla. Jsem taková, že mě baví třeba víc věcí, ale nic jakoby vyloženě směr, kterým bych šla jako nemám. Což si myslím, že je takový zásadní. Ale zase na druhou stranu si myslím, že jakoby když někdo má od malička to vybraný povolání a nedosáhne ho, tak to pro něj musí být zklamání, to mě mine.

Potom jsi zmínila, že někteří kamarádi už mají zaměstnání, pocit'uješ i tady z toho směru nějaký nátlak?

Jakoby já se řídím tady v tom spíš tou rodinou a vlastně mě měla máma ve třiceti až. V tu dobu to bylo jako pozdě, že holky měly v pětadvaceti třeba už, ale že prostě to ani jakoby nepocit'uju. Ani z mojí strany, ani rodiny. Jako ptali se mě třeba, kdy plánujeme dítě nebo takhle, ale jako přímo, že už bych měla mít dítě, že ve dvaceti je ideální věk nebo takhle, tak to vůbec. Většinou to ty lidi z okolí nechávají na nás. Jako máma třeba říkala, že by chtěla být mladá babička nebo takhle jo. Ale není to tak jako že „do roka už bys měla otěhotnět“ nebo takhle. Ale jako vím, že hodně kamarádek to tak jako má. Že je jejich máma měla v tomhle věku a takhle a jako myslím si, že to není správný a jako asi je to hodně nepříjemný no.

Ještě jsi zmiňovala, že rodina je ti oporou. Od nich tedy nátlak necítíš, chápu to správně?

Ne to určitě ne. Právě jako my jak máme ty možnosti dál studovat nebo dýl a jak to u nás není o penězích naštěstí, tak prostě jakoby nemám... že by mě tlačili do toho jít do práce. Oni naopak jsou rádi, že si rozšiřuju to vzdělání. Spíš možná v tom trochu cejtím tlak no jakoby, že bych měla studovat. A přítel mi je taky oporou, on mi dává hrozně jako tý svobodný volby. Jakmile jsem chtěla jít do práce, tak mě podpořil. I když jsem chtěla jít do školy. Nikdy mi neřekl, že musíš jít do práce, já chodím taky od sedmnácti. A tobě je pětadvacet, tak bys měla jít taky. To jsem nikdy neslyšela od něj. My jsme se poznali, když jsem nejdřív studovala. Pak jsme se viděli za rok, když jsem pracovala. Pak vlastně jsem začala na vešsku, takže jsem znova byla ve škole. Pak jsem zase pracovala a teď kon asi znova půjdu do školy no. A zvládáme to oba v pohodě. A když jsem měla blbý období ve škole, tak mě vždycky podpořil a dal mi čas, abych se mohla učit. Nikdy nebyl problém.

Já jsem jakoby řešila, že s myslím, že hrozně málo lidí má za život jednu práci, že vyzkoušej třeba čtyři práce a podle toho řešej směr. Že třeba moje máma začínala jako kosmetička, ale vystudovala nějaký elektro, potom dělala nějakýho ajťáka a teď dělá u dětí.

Takže různý směry za celý život a až jako v padesáti si našla takovej ten směr svůj, prostě no. A to si myslím, že bude jako můj případ, že toho prostě vyzkouším hodně. Jako když to svět nabízí, tak proč to nevyzkoušet. Ale jako neodsuzuju to, že když má člověk jednu práci.

Napadají tě nějaký pocity, který prožíváš, když máš tu krizi? Jestli bys mi mohla popsat tu rovinu prožívání?

No asi nějaká beznaděj, úzkosti... panický ataky jsem měla taky. Jako spíš negativní. Jako depresi jsem přímo neměla, ale jako asi nějaký ty... lehkou možná depresi a nějaký takovýhle jako stavy no, že prostě ... možná i jako nějaká méněcennost. Nějaký pocit méněcennosti. Prostě když vidíš okolo sebe ty lidi, co jsou v práci nebo ve škole a viděj ten směr... ale zas jako na druhou stranu zas nevíš, jak oni se cejtěj no, že je to takový jako. Ale spíš jako negativní. Ale musíš si zkusit za ten den vždycky najít něco příjemného nebo hezkýho, co tě potěší.

Tyhle pocity se teda vztahují k tomu, že nevíš, co teď v životě dál?

No jo. Já jsem k tomu měla jako nějaký zdravotní problémy. Já jsem se docela v tý práci našla, ale vim, že k těm psychiatrickem pacientům nemůžu... nebo neměla bych tam bejt u nich. Takže jsem řešila jak zdravotní jakoby svojí situaci psychickou, tak i profesní zaměření. Do toho teď ta pandemie, takže máš obavy o rodinu o sebe prostě a jako je to takový jako... takový všechno jako najednou. Pak do toho ty opatření, že bys neměla do jinýho okresu, takže já bych neměla ani za rodinou třeba jezdit. Takže je to hodně věcí najednou... negativního. Mě tak nějak začali ty úzkosti, když se to začalo rozšiřovat tady. Já jsem vlastně pracovala, jezdila jsem padesát minut do práce, takže já jsem přes tejdenn neměla vůbec čas na nic jinýho a hodně jsem si tahala tu práci domu, takže se na mě podepsalo i tadyto.

Nakonec bych se tě chtěla zeptat. Zajímalo by mě, proč to pro tebe byla krize. Proč to tak označuješ a co ta krize pro tebe teda vlastně znamená?

Tak bylo to něco, co jsem do té doby neřešila a nevěděla jsem, jak se z toho dostat, tak proto bych to označila za krizi. Znamená to pro mě něco jako součást života, možná něco, co mi pomůže se víc přiblížit dospělosti

4. Rozhovor s Nikolou

Co si představuješ pod tím být dospělý/á?

Hah, okej. No krom takovýho toho... než ten věk si představuju to, že je ten člověk nějak soběstačnej a že za sebe nese odpovědnost. Za sebe a za to, co dělá a říká.

A vidíš nějakou hranici mezi adolescencí a dospělostí?

Mně přijde, že v adolescenci se tak nějak pomalu stáváš, že i když jseš třeba dospělá tím věkem, tak si nepřijdeme dospělý často v tom věku. Jakoby jseš, ale nejseš. Pořád studuješ, máš ty rodiče, co tě nějak podporujou při těch studiích, nemusíš si hledat byt. Třeba,

když máš rodiče, u kterých máš pokojíček nebo ti platěj kolej. Jakože nemusíš řešit byt nebo kdy platíš plyn a tak. Že mi to přijde jako taková přechodná stanice trošku a příprava možná ta hranice. A že už si musíš třeba něco řešit sama, že ne všechno ti budou řešit rodiče a tak.

Cítíš se ty sám/a být dospělý/á?

Hm, noo. Cejtím se bejt tak nějak dospělá, necejtím se na to, že mi bude 24 a asi to bude částečně tím, že jsem začala s tou školou pozdějš. Ale zase se cítím dospělá třeba v tom, že i když mi rodiče dávaj jako nějaký kapesný, abych tolik nemusela si shánět nějakou brigádu a víc se můžu soustředit na studia, tak mám pořád nějakou svůj ... jakože nechci od nich hodně peněz, že chci od nich... jakože nějakou jejich pomoc беру a jsem za ní moc ráda a vděčná, ale zároveň si chci taky nějaký peníze vydělat sama. A zároveň s nima prostě už nemůžu bydlet. Prostě to vim. Psychicky a fyzicky s nima už nemůžu bydlet. A kdyby se teď něco stalo, tak asi nesu špatně to že se musím k nim vracet, protože už cejtím nějakou svojí nezávislost v tom, že potřebuju svoje vlastní bydlení a ... no a tak třeba. Takže tohleto vidím jako nějak dospělě, ale zároveň jsem závislá na rodičích, že potřebuju ještě tu finanční pomoc jako trošku. Ale jako v hlavě si přijdu dospěle.

Existují nějaké body, události v tvém životě, které tě podle tebe posunuli blíže do dospělosti?

Jo no ... Když jsem po maturitě odjela do toho Irska, tak i když mi rodiče pomohli s tím, že mi zaplatili letenku. Pomohli mi s tím odstěhováním se a tak. Tak tam jsem za sebe byla zodpovědná já sama a měla jsem svoje vlastní příjmy. Že jako za ten rok v Irsku mi rodiče neposlali ani korunu a já jsem to ani nepotřebovala, protože jsem měla to kapesný ty Irský rodiny. Zároveň jsem ale měla to, že jsem si nemusel a kupovat vlastní jídlo, protože oni mě brali jako členku rodiny. Že jsem se nemusela starat o to, že si musím nakoupit jídlo na týden, protože prostě nakupovali o člena navíc. Ale měla jsem peněz víc než jsem potřebovala, našetřila jsem si je a mohla jsem odjet kam jsem chtěla, když jsem měla volno, takže jsem cestovala po Irsku a tam podle mě přišel ten zlom. Protože po maturitě jsem nevěděla kam na vysokou, tak jsem si vzala rok volna takhle. A tam podle mě se to zlomilo a zlomilo se to tak moc že to potom eskalovalo k tý krizi která eskalovala po návratu.

Přemýšlíš v této době nad tím, kdo jsi? (Jak se na sebe díváš? Jak se vnímáš?)

Jo. Ano. Přemejšlim ... takhle občas m přijde, že jsem pozadu. V tom že jsem odjela na rok do Irska, potom jsem si vybrala špatně školu, takže mě to zdrželo o další rok... a teď jsem viděla už moje spolužačky a spolužáky z gymplu, jak udělali Bc.c a vzali je na Mgr. Nebo jak dokončujou Bc. a hlásej se na Mgr. a já jsem v druháku. Takže když já jsem nastoupila na Bc., tak někteří moji kamarádi a kamarádky už opouštěli toho... uzavírali toho Bc. Takže to si často přijdu jako pozadu, a to mě trápí. A zároveň přesto, že konečně studuju to, co chci, tak vlastně nevím, jak se jednou budu tím živit. Protože studuju anglistiku a amerikanistiku a nevím, jestli chci bejt učitelka, to spíš vidím jako zadní vrátka. Jakože do

školy nějaký základní nebo střední se mi nechce. I jako kdybych se viděla, že učím, tak spíš v nějaký jazykovce. Jako vedlejší práci, ne full time. Takže pořád si hledám sama sebe v tý práci. V to, co chci dělat jednou. A zároveň bych se poslední rok chtěla realizovat v nějakym dobrovolničení nebo v nějakym nezisku nebo prostě ... Něco dělat jako navíc. Něco lidskoprávního nebo... někde pomáhat. A nevím jestli doučovat nějaký děti zadarmo nebo se nějak realizovat v tom My jsme fér s manželstvím pro LGBT nebo něco... že bych chtěla dělat něco navíc a zároveň nevím co a nevím jak se tam posunout, protože jsem nikdy nic takovýho nedělala. Takže jak se mám sebe sama najít v tom...

Jaké možnosti ti toto období umožňuje?

Myslím si, že můj věk a to že studuju ... hodně lidí, který jsou starší na nás jako na vysokoškoláky nahlížejí tak... Že nás tolik nekritizují v tom, že no tak její dvacet, dvaadvacet ... No tak tohle třeba neví. Ale zároveň se na nás jako i docela jako nakládá občas. Že je to jako no ona nemůže vědět, protože je mladá. Ale zároveň třeba: „No tohle by si mohla zařídit sama, protože je mladá. A mohla by víc pracovat, ne mít jenom brigádu.“ A zároveň: „A tak ne, dyť rodiče jí teď pomůžou.“ Takže takovej dvousečnej match... nebo to se možná neříká na tohle. Ale je to pro a proti. Že máme nějaký výhody, že nám něco je odpouštěný a tolerovaný, protože jsem mladý. Ale zároveň se na nás nakládá to, že už jsme dospělý a už bysme měli vědět, protože naše rodiče v osmnácti už končili a neměli vysoký školy často a museli do práce v osmnácti. A já tady v osmnácti nevěděla, kam chci jít na vysokou a mohla jsem odjet do Irska. Že si myslím, že i ty možnosti, který se změnili za posledních pár generací, jsou v tom cejtít.

Krize

Tohle období někteří označují jako krizi, i ty jsi uvedla, že jsi zažil/a nebo zažíváš něco, co jsi pojmenoval/a jako krizi. Mohl/a bys mi o tom prosím vyprávět? (co to pro tebe znamenalo, jak ti v tom bylo, přemýšlel/a jsi někdy na tom, jak se to stalo, že k té krizi došlo?)

No takže, já jsem v 19 odmaturovala a nevěděla jsem kam na vysokou, tak jsem odjela pryč. Protože mám ráda angličtinu a vždycky mě bavila, chtěla jsem se naučit perfektně mluvit, tak jsem odjela nárok do Irska. Tam to bylo skvělý, to bylo úplně. Jsem měla pocit, že jsem se jako našla po tom, co jsem nevěděla kam chci na vysokou a co chci dělat. Tak jsem odjela do Irska a tam mě to bavilo, měla jsem skvělou rodinu. Ta země se mi strašně líbila. Lidi tam se mi líbili. To co jsem mohla dělat. Bavilo mě se starat o děti a zároveň mít volnej čas. Že jsem mohla odjet na druhou stranu do Irska na prodlouženéj víkend a užívat si. A to mi přišlo, že jsem se jako našla a zároveň mi to dodávalo nějakou anonymitu v tom, že jsem mohla dělat věci, který jsem kdysi na střední dělat nemohla... nebo ne nemohla, ale nechtěla,

protože jsem se bála, že mě bude někdo soudit ohledně toho. A to bylo třeba to, že jsem chtěla začít jíst vegansky nebo začít dělat jógu a bála jsem se, že mě někdo bude nějak soudit ohledně toho. A přišla jsem si že bych pak byla jako hipík a sluníčkářka a bylo by ... byla bych nějak odsuzovaná. Tam jsem měla anonymitu, tak jsem se do toho pustila, byla jsem spokojená, byla jsem šťastná. No jenže pak jsem odjela zpátky do Čech ... Přemejšlela jsem, jestli se budu hlásit na nějakou anglickou obor na vejšku nebo na biologii, protože to byly dva předměty, který mě jako bavily nejvíc. Ale přišlo mi, že jsem se nějak realizovala tou angličtinou, tím že jsem si udělala certifikát v Irsku, že jsem to nějak dotáhla a už mi to stačí. Tak jsem chtěla zkusit tu biologii. A taky mě teda trošku do té biologie trošku navezli v Irsku ... s tím, že se s tím možná líp uplatním a budu mít víc peněz a tak. Že jako angličtinu ... no. Tak jak jsem byla takhle motivovaná v tom Irsku, tak jsem se přihlásila na tu biologii, což byla chyba. Vrátila jsem se do Čech s tím že mě na biologii vzali. Vzali mě dokonce na tu Karlovku. A krize asi začala tím návratem, kdy jsem si myslela že ... Nebo jsem chtěla žít tak, jak jsem žila v tom Irsku a chtěla jsem se chovat tak, jak jsem se chovala v tom Irsku. A moje rodina to úplně nebrala. Asi nejvíc jsem se střetla s mámkou. Můj táta to nějak nekomentuje, když se mu něco nezdá, on je takovej kámoš, ale moje máma... my jsme si hodně podobný a zároveň jsem si podobný tak moc, že se jedna na druhý vytáčíme tím, co máme stejný. Takže... Moje máma... no prostě nelíbilo se jí... Já jsem řekla, že budu jíst vegansky, což jako pochopila, ale zároveň to jako nerespektovala s tím že: „Ale tak nevádí, když si jednou dáš něco.“ Já jsem řekla že ne, že nechci, děkuju. Ale to byl prostě problém. Furt mi nevěřila, že budu mít jako málo živin... Což je jako pochopitelný, jak má ona o tom něco vědět na vesnici... Takže jako tohle. Ono to bylo takový komplexní. Já moc nevím, co už bylo téma spouštěčem těch našich dohadů, ale byly fakt jako ... To jelo. Ta škola mě nebavila. Nešla mi... byla jsem z toho nešťastná. Začala jsem hubnout. Což moje máma přisuzovala tomu, že jím vegansky. Ale tohle bylo prostě stresový. Já jsem dřív, když jsem měla stres, tak jsem prostě jedla a najednou to byl takovej stres, že jsem prostě nezvládala jíst. Já jsem se jako... prostě jsem nejedla, neměla jsem chuť a prostě tu schopnost jíst, protože moje tělo to prostě odmítalo. A ... tak mi nešla ta škola aby byla jsem z toho nešťastná a nevěděla jsem, jak to říct rodičům, protože prostě... co tady budu teď rok dělat. To si budu hledat práci jenom s maturitou na gymplu? To je zas „S maturitou na gymplu, ta ti nestačí, to je moc všeobecný, potřebuješ zaměření, že jo.“ Takže co budu dělat? Mám si dát na novou vejšku? Nevím. No a během pár měsíců na vejšce jsem si našla přítelkyni. Což mě z toho vytáhlo tak nějak. Z toho ošklivýho. Ale zároveň ... mi to tak nějak pomáhalo rozvíjet to, co já chci, protože jsme si podobný v hodně věcech. Ale to zase nemělo moc pochopení u mámy. Takže jakmile jsem se přesunula tak nějak do Prahy automaticky, protože jsem si tu našla brigádu, tak jsme tu začala hodně přespávat až jsem se sem nakonec přestěhovala. A máma to asi brala spíš jakože jsem teď ta Pražanda a že ty móresy z Prahy od těch liberálních kamarádů...

Prostě nás vidí jako tu mladou generaci. Jakože my z té Prahy, co chodíme na ty farmářský trhy a kupuju nulkový vajíčka, když jsem začala jíst vegetariánsky. A že třídím odpad a jakože, prostě ... Že je nepředělám. Asi cejtila nějaký ohrožení, že je chci nějak předělat a že na ně tlačím. A prostě jsme do sebe narážely hlavama a dohadovaly jsme se. Prostě jsem třeba řekla, že když nějaký člověk volí SPD, tak se s ním odmítám bavit... Tak se to jako rozjelo. A nebo on asi nevolil úplně SPD, ale prostě byl nějaký radikální blázen. Takže to... takže to vždycky z něčeho takovýho eskalovala a prostě jsme se začaly strašně hádat. Pokaždý kdy jsem tam přijela, tak byla okamžitě hádka. Přítelkyně to viděla, byla z toho taky vyřízená. Že ... těšila se na moje rodiče, protože s nima vychází skvěle, ale věděla, že jakmile tam přijedu, tak něco přijde a první půl hodiny se s mámkou rozhádáme a celá návštěva tam bude prostě šílená. Což tak většinou bylo no. Takže to bylo takhle. Tak jsem se odstěhovala do Prahy. Žádný kapesný jsem od rodičů neměla a byla jsem s tím v pohodě. Protože pro mě byl pak problém se nějak ... začít zas bejt na někom finančně závislá. A to taky mělo jako spojitost s tou krizí. Nebo jako vliv na tu krizi, protože najednou jsem neměla ty peníze. Měla jsem prostě deset procent toho, co jsme měla před tím. A zároveň jsem žila v té Praze, která byla dražší a musela jsem třeba kupovat to jídlo, který jsme v Irsku nemusela kupovat. Takže jsem měla míň peněz, ale víc výdajů. A i když jsem věděla, že za rodičema můžu přijít, tak jsem nějak nechtěla. A to bylo takhle. A pak jsem si řekla, že se budu hlásit na novou vejšku. Jsem tam a super. Ale... no ale stejně to nebylo úplně ono jako na začátku té vejšky. Protože jsem byla v hrozném stresu z toho, že co když nedám tohle zkouškový, když jsem první vejšku nedotáhla tak daleko, abych vůbec přišla k tomu zkouškovému. Protože jsem věděla, že to dělat nechci, tak jsem k těm zkouškám ani nešla. A teďkon jsem měla pocit, že je na mě extra tlak, protože tohle zkouškový už musím dát. Ať neselžu v další škole. Protože jsem si přišla, že jsem selhala. Že jsem si vybrala špatnou školu a nejsem dost dobrá na to to vystudovat. Přitom tam byl asi i nějaký nechtíč. Že prostě se nevidím v tom, tak proč tady se budu jako ... trápit no a dávat tomu svojí energii a nějaký roky. Tak jsem vyhledala i terapie, to bylo už asi potřetí v mym životě. Tak jsem chodila na terapie. Asi dvakrát až třikrát měsíčně... jak to vyšlo. A to se nějak zlepšilo. I když jsem si přišla na začátku těch terapií... no na začátku těch terapií, jsem měla terapeutickou krizi (smích). Kdy jsem si přišla, že zabírám místo někomu, kdo má větší problémy. Že to zvládnou a že nepotřebuju terapii. A když jsem takhle šla na asi druhou nebo třetí terapii to té paní terapeutce říct. Tak když jsem jí to tam říkala, tak se ona chtěla ujistit, že to jako myslím vážně a já jsem se jí tam rozbřečela. Takže jsem tam... tak jako usoudily, že ty terapie potřebuju a dál jsem chodila. A od té doby už to bylo lepší. Protože přesto, že jsem si ty terapie vyhledala sama, tak jsem jako asi nějak odolávala tomu. A byla nějak odměřená a zadržaná, že jsem k sobě tu terapeutku nepustila. A pak když jsem se sesypala na tom druhým nebo třetím sezení a řekla, že jí nepotřebuju, tak jsem asi nějak sama akceptovala, že jí potřebuju a pak už jsme tam chodila pomáhalo mi to. Jsem tam

chodila asi půl roku, třičtvrtě možná. A to je asi všechno, co jako mám. Tohle byla moje krize no.

Ty jsi mluvila o nějakym tlaku, že jsi si říkala, že bys to teď už fakt měla dát. Od koho jsi ten tlak pocítovala?

Asi spíš zvenčí než ode mě. Že jsem si jako já sama... To byl spíš takovej vycítěnej tlak. Jako nebyl někdo, kdo by mě přímo kritizoval. Jako „Barunko, teď bys to fakt měla dát, dyť to je ostuda.“ To jako ne. Mě to nikdo neřekl, ale ... Jako u nás v rodině. Z nějakých čtyř vnučat, jsem vždycky byla já, kdo byl oslavovanej jako „Ty jseš naše študentka.“ A Barunka má vždycky samý jedničky, a Barunka umí anglicky. A Barunka žila rok v Irsku a Barunka premiantka. A to šlo všechno na mě. Až tak moc, že třeba moje ségra, která jako nepropadá, je se mnou furt srovnávaná. Až jako extrémisticky. Že patnáctiletý holce v té době řeknou: „No podívej, jak Barunka udělala řidičák napoprvé.“ Jak má moje ségra, který je patnáct asi udělat řidičák? Takže tohle. A tím, jak jsem byla pořád takhle oslavovaná, tak jsem si přišla, že jako teď nesmím to pokazit. Že se ode mě jako automaticky očekává, že projdu vejšku na pohodu. Ještě tím, že u mě rodiče vejšku nemaj ... Já jsem starší sourozence, takže ségra jí nemá. Moje příbuzný, jako sestřenky bratrance jí taky nemaj. A vždycky se ode mě očekávalo, že já budu ta, co vystuduje vysokou školu. A babička furt jako: „Ty budeš inženýrka.“ A já hmm jasně. No, takže takhle tlak asi. A zároveň asi tlak z okolí svejch vrstevníku, že teď je musím dohnat, protože jsem měla rok volna. A zároveň jsem měla pocit, že se to ode mě jako ode mě očekává a oni to očekávaj. Že jako gympl mi šel, takže i oni ode mě očekávaj, že pujdu na vejšku a něco zvládnu. A ne že by mi to někdo řekl, ale že jsem si tak automaticky přišla ... Takže takhle.

Ty jsi říkala, že jsi ukončila tu školu – tu první biologii. Takže mezitím, než jsi šla na další vejšku jsi pracovala?

Jo, jako brigádníčila. Ne že bych měla někde jako práci. Že bych měla nějaký velký peníze a bylo to časově náročný, protože jsem se připravovala na tu druhou vejšku... Já jsem ukončila školu někdy v lednu, v únoru. Nevim proč, jsem si to takhle špatně ofiko ukončila, ale v lednu ke zkouškovému už jsem prostě nešla. A v květnu už jsem měla mít přijímačky podle mě na novou školu, že jo. Takže jsem měla vlastně tři měsíce, kdy jsem si to musela rozhodnout a našla jsem si materiály k přijímačkám a tak. Takže jsem částečně brigádníčila a částečně se připravovala k přijímačkám.

Ty jsi zmiňovala, že se ti to spojovalo se stresem, že jsi dokonce zhubla a neměla jsi chuť k jídlu. Napadají tě ještě nějaký pocity, co jsi v souvislosti s tím prožívala?

Jako myslíš třeba úzkosti? No úzkosti ty jako jo. To bylo vlastně i téma na těch terapiích, že mám úzkosti a že s nima neumím pracovat. Takže to se řešilo na těch terapiích.

Že potřebuju umět pracovat s těma úzkostma a nějak vyklidnit svoje tělo, abych se z tý úzkosti nějak dostala a nějak si jí hlídala. Nebo třeba už cejtila, že to na mě ... že se do toho stavu blížim a ... Třeba potom i to první zkouškový, tak to jsem měla takový úzkostný stavy, že mi hrozně bušelo srdce. Ale takovym stylem, že jsem měla pocit, jak kdybych ho slyšela. Že mi tak tlouklo. Zrychleně a silně... No bylo to děsný. Chvílema jsem si přišla, jak kdyby na mě něco šlo. Nějaká příhoda, nevím. V tu chvíli jsme i jako vyhledala obvodářku, protože moje máma má taky vysokej tlak. A ona mi řekla, že je to úzkostný, že je to v pohodě. A to už jsem chodila na ty terapie. A pak se se to po zkouškách ze mě vylilo ta úzkost. A jak to skončilo, to proč jsem byla ve stresu tak dlouho, tak třeba tři dny po zkouškách jsem se každý ráno vzbudila s tím, že jdu zvracet. Že mi bylo strašně špatně. Že jsem cejtila, že je mi na zvracení celý dopoledne vždycky. Nezvládala jsem zase jíst, takže jsem zase zhubla. A to jsem ... a pořád mi bylo blbě od žaludku a moje máma mě donutila jít k doktorce. Kde mi nic nezjistili. Prostě to bylo psychosomatický, prostě jsem byla v hlavě v háji, tak moje tělo bylo v háji. A to je u mě častý no. Že ty úzkosti se projevujou na mym těla a pak to vypadá, že jsem nemocná nebo něco.

Nakonec bych se tě chtěla zeptat. Zajímalo by mě, proč to pro tebe byla krize. Proč to tak označuješ a co ta krize pro tebe teda vlastně znamená?

Jako krizi si to asi vykládám, protože to bylo něco nepříjemnýho, nechtěnýho a mimo mojí komfortní zónu.

5. Rozhovor s Pavlem

Představy o dospělosti

Co si představuješ pod tím být dospělý/á?

Co si představuju pod tím bejt dospělej, jo? Hele tak nevím, asi když mám práci už, odstěhuju se od rodičů, jsem finančně nezávislej a takový věci no...

Něco dalšího tě k tomu nenapadá?

Tak já si myslím, že třeba když nasbíráš zkušenosti, tak jsi docela dospělej, že víš hodně věcí. Procestuješ třeba část světa, potom dostáváš tu moudrost a jsi zkušeněj. Zároveň jsi zodpovědnej... umíš se o sebe postarat.

Cítíš se ty sám/a být dospělý/á?

Ne. Necejtím se bejt dospělej asi. Nebo jako... v několika málo částech jo, ale ve většině ne.

A v čem se třeba cítíš bejt dospělej?

Nevím... že asi za sebe umím dělat rozhodnutí a převzít tu zodpovědnost, ale zároveň pořád bydlím u rodičů. Nevydělávám nic a tak no.

Existují nějaké body, události v tvém životě, které tě podle tebe posunuli blíže do dospělosti?

No asi třeba, když jsem bydlel na kolejích v Že jsem nebydlel doma s rodinou. Takže jsem se musel o sebe postarat, vařit si. A nevím co ještě ...

A vidíš nějakou hranici mezi adolescencí a dospělostí?

Asi manželství. Co jsem teda nedal do těch bodů, co si myslím, že je dospělost. Ale přijde mi, že s manželstvím nebo se stálou prací přijde hodně závazků a je to takový, že už žiješ usazený život. A taky děti, to je taky znak dospělosti. To už je takovej obří závazek. Že zároveň potřebuje bejt člověk hodně zodpovědný, aby se postaral o další bytost. Byh tam dal i psa třeba... se psem taky přichází další zodpovědnost. Musíš ho venčit. Ještě když například bydlíš sám a máš ho sám nebo třeba já nevím... s přítelkyní. Tak je to jiný, než když ho máš doma s rodičema. Ta zodpovědnost je větší.

Přemýšlíš v této době nad tím, kdo jsi? (Jak se na sebe díváš? Jak se vnímáš?)

No to přemýšlím... velice intenzivně. Asi jsem to ještě nezjistil.

A napadají tě nějaký příklady? Nebo něco, co ti pomáhá v tom, aby ses našel?

Noo, asi takový sebevzdělávání bych řekl. Že třeba když čtu, tak zjišťuju, co mě baví a co mě nebaví. Zároveň asi když prohlubuju to, co už dělám. Že vim, že mě baví sportovat, tak zkouším různé typy sportů, který mě přesvědčej o tom, že mě to fakt baví. Takže zkouším různé věci nový. Ještě cestovat by se dalo říct, což teď není teda úplně možný. Zároveň jsem se přihlásil na ten Erasmus, abych mohl objevovat nové místa. Nový věci.

Jaké možnosti ti toto období umožňuje?

Právě moc možností, možná až příliš. Přijde mi, že muže dělat co chci v podstatě. Na co se jako zaměřim. Teď je to jako jiný s tou korunou, s tím cestováním a takhle. Ale přijde mi, že se můžu vydat spoustu směrů. Můžu dál studovat, můžu si založit rodinu, můžu začít podnikat, můžu začít pracovat. Vlastně v jakymkoliv ... nebo v jakymkoliv oboru ne, ale je jich spousta věcí, co můžu teď dělat.

Jak to prožíváš, že máš tolik možností?

Jsem z toho takovej nadšený, že si právě myslím, že když se něco nevyvede nebo začnu dělat něco, co mě nebude bavit a netrefim se, tak mám vždycky čas na to, začít dělat něco jinýho.

Jak to myslíš, že máš čas? Ten čas ti umožňuje taky tohle období?

Noo na jednu stranu jo a na druhou vlastně ne. Já si jako myslím, že jakoby jak studuju tu školu, tak potom, když z ní vylezu, tak mi moc času nezbyde, a proto si myslím, že bych měl něco dělat teď třeba při škole... hledat... nějaký smysl v něčem...

Krize

Tohle období někteří označují jako krizi, i ty jsi uvedla, že jsi zažil/a nebo zažíváš něco, co jsi pojmenoval/a jako krizi. Mohl/a bys mi o tom prosím vyprávět? (co to pro tebe

znamenal, jak ti v tom bylo, přemýšlel/a jsi někdy na tom, jak se to stalo, že k té krizi došlo?)

Tak kde bych začal.. tak asi když jsem byl na střední a chýlilo se mi k tý maturitě, tak jsem si jako říkal, co budu dělat... Jestli mám jít na vejšku, a nebo pracovat. Protože já jsem na střední byl takovej... ne úplně nejlepší žák, málem mě vyhodili, protože jsem chodil za školu a tak. No tak jsem se rozhodl, možná rodiče to trochu chtěli. Abych šel na vejšku. Tak jsem šel no. Ze začátku... jako víc mi vyhovoval takovej ten režim volnější. Že jsem tam nemusel bejt a že se k nám chovali už trošku jako míň k dětem a míň autoritavně. Tak prostě mi to víc sedlo, tak se m tam docela zalíbilo. Ne že bych byl jako nějaký extra student, takovej průměrný... ale jako prostě jsem procházel, všechno se m dařilo. Šlo to... no tak teda bakalář. Už jsem tedy byl v posledním semestru. Blížily se mi ty státnice. Z kterých jsem měl teda docela strach ... A nevěděl jsem, jestli je teda dam. Nakonec se teda zadařilo ... dal jsem je, ale musím se přiznat, že teda napodruhé. Ale pak teda přišla znova ta samá otázka jak po tý maturitě. Jestli teda mě to baví a jestli to chci dál dělat... Noo tak jsem si řekl, že když už mám toho bakaláře, tak jsem si řekl, že se asi přihlásím i na nějaký magisterský studium. Momentálně jsem tedy v druhým semestru prvního ručníku. Tam jsem zjistil, že mě to docela baví, ale zároveň jsem měl právě takový pocity, že to trvá strašně dlouho něco vystudovat. V podstatě že už jsem mohl mít dávno v životopisu nějaký pracovní zkušenosti a zároveň bejt finančně samostatnej. Třeba se právě odstěhovat od rodičů. Ještě teď jak je ta korona, tak to vyučování je přes internet online, takže je to takový, že většinu těch věcí dělám takhle doma. Jdu d školy doma, obědvám doma, volnej čas musím taky trávit doma, protože je lockdown že jo. Že je to takový... žádná změna vlastně toho prostředí. Tak jsem si říkal, jestli to v týhle situaci není zbytečný právě studovat. Protože já bych rád investoval, a to je takový, že čím dřív začneš tím líp na tom jseš. A zároveň prostě já momentálně nemám žádný jako kapitál, takže budu muset čekat, než vystuduju, než seženu práci potom. Bůh ví, jestli nějakou seženu, že jo. Taky taková nejistota. A pak až teprve třeba budu moct začít. Takže jsem si tohle říkal. Jestli to není zbytečný... do dvacetišesti takhle studovat. A zároveň jsem si říkal... jsem se přihlásil do Brna do školy a říkal jsem si, že je to velký město a že si tam najdu nějakou práci. A budu právě sbírat nějaký zkušenosti do toho životopisu při studiu, což se nepovedlo. Bydlím v malým městě a mám takovej pocit, že tady nemám tolik příležitostí. Takže jsem se právě porovnával s těma spolužákama se kterejma jsem měl nějaký předměty na tý vejšce, kdy oni př tom pracovali a zároveň studovali. Takže jsem si přišel takovej méněcenně, že prostě nedělám dost asi. Právě na mě nikdo netlačil, abych si... Protože moje rodiče nemaj ani jeden vysokou školu. Takže si představujou, že to zabere hrozně moc času a nic jinýho stíhat nebudu. Jako trošku souhlasím, ale přijde mi, že bych tam nějak tu práci ještě nacípal. Takže na mě rodiče netlačili, abych tu práci hledal. Ale asi tak trochu z nitra, jsem si říkal, že bych ... že dělám prostě málo. No zároveň prostě. To je možná mimo téma... Občas jak jsem si říkal, že dělám málo a že jsem takovej

neproduktivní, tak jsem se do toho trochu bičovala a měl jsem dny, kdy jsem byl produktivní. Ale pak se třeba něco stalo. Třeba jsem šel pozdě spát nebo jsem šel na nějakou párty, prostě jsem potom měl třeba jednodenní kocovinu, ale ta se se mnou potom táhla, že jsem prostě najednou přestal být produktivní... nic se mi nechtělo dělat. Byl jsem takovej prostě... Nevim, třeba jsem hrál počítačový hry celý den. Místo toho abych dělal něco užitečného, ale zároveň jsem si tuhle dobu odpočinku vůbec neužíval, protože jsem měl pocit, že bych měl dělat něco produktivního. No ... tak asi.

Ty jsi zmiňoval, že už bys mohl vydělávat peníze. Myslíš si, že na tebe takhle působí společnost? Že bys měl být třeba živitel rodiny a z toho důvodu máš pocit, že bys měl mít peníze?

Noo asi jo i ne. Asi si myslím, že bych měl být živitel rodiny, ale zároveň je to asi ta moje vlastní iniciativa. Že bych se chtěl v tom vyznat, ve svých vlastních financích a že mě to i docela baví právě ty investice. Takhle o tom můžu mluvit jenom teoreticky a nemůžu pro to dělat nic prakticky, když vlastně ty peníze žádné nemám, o který bych se mohl starat.

Mluvil jsi o tom, že jseš finančně závislej na rodičích, protože studuješ. Mohl by ses k tomu vrátit?

No... mě přijde, že jakoby jsem zvyklej žít... na takovej skromnej život. Že nejsem moc konzumní typ. Že dokážu žít pro mě bez věcí, který jako pro mě nemaj nějakej zásadní smysl. Ale zároveň rodiče mě podpořej, když si chci něco koupit nebo tak. Ale možná mě to omezuje v tom.. třeba v bydlení, že bych se chtěl třeba osamostatnit. Kdybych bydllel v tom Brně, tak bych tam bydllel sám a měl bych třeba tu práci.

Když mluvíš o tý práci, víš kam bys třeba chtěl směřovat?

No... jako obecně vim no. Nebo hodně obecně ... v nějakym ekonomickym směru. Třeba projektovýho manažera, to by mě bavilo. Možná prostě nějakýho obchoďáka. Asi bych chtěl dělat v nějaký soukromý formě, na obchodnim oddělení.

Ty už jsi něco zmiňoval, ale chtěla jsem se tě zeptat, jaký pocity v souvislosti s krizí zažíváš?

Jaký pocity prožívám s krizí, jo? No takový... takovou rutinu hodně. Že prostě všechno se ... všechno je takovej kruh pro mě. Ale zároveň asi je tam i nějaká naděje. No asi možná se můžu zmínit o tom Erasmu, jak jedu... prostě jsem se přihlásil na Ersamus, protože jsem byl v tom kruhu a všechno byla rutina, tak jsem se rozhodl přihlásit na Erasmus. Kde bych jel do Španělska, poznal prostředí tý univerzity ... nějaký nový lidi, takovej útěk trochu.

Noo, ještě možná vlastně s tou nejistotou s tou budoucností, jak jsem říkal, že nevím, jestli najdu práci, tak občas mám takový úzkostný stavy... nevím jak bych to popsal dál. Že vlastně... celkově s tou svojí produktivitou mám vždycky pocit jako že bych měl něco dělat,

i když třeba nemám co dělat. Dejme tomu, že i když do té školy zrovna nic dělat nemusím, tak mám takovej pocit, že bych měl něco dělat a mám takovej úzkostnej pocit. Že prostě nedělám nic, a to bych neměl.

Nakonec bych se tě chtěla zeptat. Zajímalo by mě, proč to pro tebe byla krize. Proč to tak označuješ a co ta krize pro tebe teda vlastně znamená?

No tak asi proto, že to bylo něco novýho no. Jsem moc nevěděl jak si s tím poradit a prostě... jestli dělám jako správný rozhodnutí.

6. Rozhovor s Natálií

Co si představuješ pod tím být dospělý/á?

No tak představuju si, že už nebudu tolik závislá na rodičích. Ve smyslu, že už od nich nebudu dostávat peníze. Že budu schopná zařídit si takový ty dospělý věci, že budu schopná jít do banky prostě. Zařídit si nějaký pojištění. Nebo něco takovýho pro mě složitějšího. Zažádat si o hypotéku. Mít práci. To je pro mě asi dospělý.

Vidíš nějakou hranici mezi adolescencí a dospělostí?

Noo, určitě v tom, že člověk, kterej jako dospívá tak je závislej na těch rodičích a ten dospělej jako už tolik tu podporu materiální ani možná psychickou už jako nevyžaduje. Tak možná v tom je pro mě hlavně rozdíl. Nevim, jestli je jako nějaká daná hranice. Protože já si myslim, že sposuta dospívajících může bejt dospělá mnohem dřív než dospělej člověk. Jako věkem nebo tak. Asi není jako nějaká pevná hranice podle mě.

Ty jsi mluvila o osamostatnění od rodičů. Můžeš mi říct v čem všem to osamostatnění vidíš?

No že se odstěhuje ten člověk. Je schopnej platit si nájem, účty za telefon. Převíst na sebe pojistky a platit si to. Nebejt tak finančně závislej na rodičích, že ti prostě nepřispívaj... Když jsem studovala, tak mi platili kolej. Platili mi prostě peníze na jídlo a já, když jsem něco chtěla, tak jsem si přivydělala brigádou. Ale když jsem teď začala pracovat, tak už mi neposílaj žádný peníze. Platěj mi účet za telefon, což jako není dospělý.

Cítíš se ty sám/a být dospělý/á?

No, jak se to vezme... já si myslim, že jsem tak jako na půl teďkon... na nějaký cestě bejt jako dospělá. Protože pořád si nejsem moc schopná představit, že bych si zažádala třeba o hypotéku. Nebo že bych si na sebe dělala takovýhle velký úvazky, závazky. Jako na závazky se necejtm moc. Třeba jako mít děti. To je sice hezká představa, ale jako necejtim se ještě úplně ready na to, abych měla děti třeba.

Takže mít děti, je podle tebe taky nějaký znak dospělosti?

No myslim si, že by to k tomu mělo patřit, ale ne vždycky to tak je. Protože děti si dělaj děti. Nejsem si jistá, jestli ... Nebo takhle. Bylo by to ideální, kdyby člověk byl vyzrálý na

to, mít děti. Aby člověk byl dostatečně vyzrálý na to, aby se mohl o ty děti postarat a předat jim tu rodičovskou prostě nějakou jako podporu.

Existují nějaké body, události v tvém životě, které tě podle tebe posunuli blíže do dospělosti?

Odstěhování od rodičů. Potom, že jsem si našla práci. Rozhodnutí ukončit školu. Takový to finanční osamostatnění hodně.

Přemýšlíš v této době nad tím, kdo jsi? (Jak se na sebe díváš? Jak se vnímáš?)

No teď momentálně ne, ale přemýšlela jsem nad tím hodně, když jsem měla tu krizi. Přemýšlela jsem nad tím, co já vlastně jako dělám. Nebyla jsem moc schopná uchopit tu svoji situaci, nějak se s tím jako vyrovnat, tak jak jsem byla zvyklá dřív. Že teďka už to bylo tak neuchopitelný, že jsem to musela nějak řešit. Nešlo to přejít tak, jako jsem to dělala vždycky.

Napadá tě, jak jsi se teda hledala?

No stanovovala jsem si priority, co je pro mě jako důležitý v té chvíli. Jako jestli je pro mě prioritou číslo jedna mít nějaký titul, kterej vlastně já ve výsledku ani nechci. Ale ten tlak okolí jako... jestli není ten tlak okolí větší než to moje, že to chci. Tak nad tím jsem přemýšlela. Potom jsem se víc sebebitvala. Pozorovala jsem se, jak se cejtím v těch určitých situacích. Co pro to dělám, aby mi nebylo tak na hovno. Nebo třeba i jakějma lidma jsem se obklopovala, jestli mi něco dávali nebo mě v tu chvíli víc vyčerpávali. Na psychoterapii jsem začala chodit.

Jaké možnosti ti toto období umožňuje? (Jak to prožíváš?)

No já si myslím, že my oproti třeba našim rodičům, když byl v tomhle věku ... Tak my jsme jako jinde, než byli oni. Že tam neměli takovej prostor na to, jako ... to je blbý říct jako rozvíjet se. Ale mít víc takových zájmu jako my teď. Teď je jako blbá doba, na cestování a tak. Ale myslím si, že máme mnohem víc možností než naši. Tak můžeme víc cestovat, můžeme se vzdělávat, tam kde my chceme. Nikdo nám neurčuje, kde bysme měli bejt. My jako holky můžeme dělat zaměstnání, co tenkrát ne třeba. No jinak nevím, jsme takový víc jako samostatnější mi přijde, ale je na nás taky kladenej větší nátlak té společnosti, Tý doby, že je to takový urychlený všechno. Myslim si, že je na nás mladý lidi v tomhle období kladenej větší nátlak, aby byli výkonný, aby se posouvali někam jako... I když někdo nechce. Nebo jakože, když necestuješ a nemáš v hlavě nějaký velkej plán na podnikání, tak nezapadáš k dnešním mladejm lidem. Setkávám se s tím často, že lidi vlivem sociálních sítí viděj, že jiný mladý lidi jsou úspěšný a hrozně by si přáli bejt jako oni, přitom oni prostě třeba jako vůbec to jako není jejich chyba.

A pociťuješ ty sama takovejhle nějaký tlak?

Jako ani ne... občas si třeba řeknu, že bych chtěla bejt víc jako taková free, jako některý ty lidi. Že by mě třeba bavilo žít se jako tím, že bych něco fotila nebo tak. A pak si řeknu, že to musí bejt taky jako hrozný. Hroznej tlak tý společnosti, že se všichni schovaj za telefon a pak do toho člověka jedou. A je to takový jako. Podle mě je to těžká práce, i když někdo tvrdí, že to není práce. Tak ten nátlak těch lidí a pořád jako komunikovat s lidma ... a pořád jako se nějak přetvařovat na těch sítích to je jako pro ně těžký že jo.

Krize

Tohle období někteří označují jako krizi, i ty jsi uvedla, že jsi zažil/a nebo zažíváš něco, co jsi pojmenoval/a jako krizi. Mohl/a bys mi o tom prosím vyprávět? (co to pro tebe znamenalo, jak ti v tom bylo, přemýšlel/a jsi někdy na tom, jak se to stalo, že k té krizi došlo?)

No tak svojí první velkou krizi jsem měla asi když jsem se rozešla s přítelem, se kterým jsem byla 4 roky. Musela jsem se odstěhovat od něj z bytu, kde jsem bydlela dva roky. Měli jsme spolu kočku, kterou jsem si vydobyla, že si vezmu s sebou a budu jí mít u rodičů. Což nebylo příjemný ani pro mě ani pro něj. Já jsem studovala bakaláře a nemohla jsem ho mít – jako kocoura... s sebou, protože jsem bydlela na koleji. Tak to jsme se jako střetli. A bylo to takový období ... No prostě porozchodový období, že mi jako nebylo dobře sama se sebou. Nevěděla jsem moc jako co se sebou prostě. Tak jsem tak jako ulítávala různě... Všude jsem musela bejt, všechno jsem chtěla jako stíhat, no... To pak nějak odeznělo. Našla jsem si nového přítele, se kterým jsem spokojená... Ale vlastně... šla jsem studovat magistra intenzivní péče, protože jsem si myslela, že t je prostě jako obor, ve kterým bych chtěla jednou pracovat. Chtěla jsem jít studovat do Brna, ale to vlastně jako moje okolí úplně nepodporovalo. Nebo jako ... nechtěla jsem tady nechávat i kocoura... Že mi o přišlo takový, že bych jako zradila toho svého bývalého přítele. Nebo jako zradila to ne... Ale já jsem si prostě vydupala, že ho chci a teďka bych ho nechala rodičům, protože bych ho nemohla odvézt do Brna. Takže jsem se rozhodla, že půjdu na n novej obor, kterej vzniknul asi rok před tím v Praze. Ale jako vnitřně jsem věděla, že to jako bude na prd. Nebo já nevím, jestli jsem k tomu už tak přistupovala, že to bude na prd a pak to tak byla. Nastoupila jsem teda na toho magistra... Bylo to v říjnu loňského roku. No, a to už začala vlna korony. S tím, že my jsme byly sestry intenzivní péče, takže nás prostě využili a poslali nás na to oddělení nově vzniklý, což bylo covidový áro. No v jedný nemocnici pražský a no... pak se to začalo všechno tak nějak kácet no. Vlastně nám zrušili veškerou výuku. Měli jsme pár tejdnu jenom takovej úvod do něčeho. Tam jsme se nedozvěděli nic, co bysme potřebovali ... nic praktickýho. Začali jsme probírat nějaký orgánový soustavy, což nám bylo k hovnu, když to tak řeknu. Místo toho, aby nám někdo vysvětlil, jak máš nasetovat ventilátor nebo udělat takovýhle praktický věci, abys toho člověka nezabila třeba. No a nastoupili jsem teda na to oddělení. No a jak to

tak bývá, tak to bylo oddělení, který se skládalo ze všech možných, nemožných pracovníků nemocnice. Plus nás 20 nově absolvovaných sester. Nevím, jak většina těch holek, ale já jsem třeba pracovala jenom rok na neurologii standardním oddělením jako sanitářka a s intenzivkou jako takovou jsem měla co dočinění jenom na praxi a to bylo takový to, jak na tebe pořád někdo kouká a sleduje tě, aby si něco nepokazila. No jenomže tady se všichni schovávali za roušku covidu a říkali nám... Nebo takhle, když jsme tam nastupovali, tak nás přednosta ujišťoval v tom, že nás nikdo nehodí takhle do vody. Že nám to vysvětlej a že nejsou blázni, aby nás tam jako pouštěli takhle samotný že jo. To se vůbec jako nedělo. Jsme přišli na ty první služby a dostali jsem svoje pacienty. S tím že na začátku to oddělení bylo seskládaný jak puzzle. Tam bylo pět druhů ventilátorů, pět druhů pump. XY druhů personálu z různých oddělení od standartu až po áru. Takže ty lidi to taky neznali... A dostali jsem toho pacienta a prostě starej se a já jsem přišla třeba po roce do nemocnice. Jakože na takovýhle oddělení. No, a to mi začalo způsobovat hrozný jako stresy. Já jsem na to nebyla zvyklá, že bych se takhle stresovala z něčeho, protože to se mi jako neděje. Nebo jsem to nikdy tak hrozně neřešila. No prostě se jako začalo dít to, že jsem začala brečet před směnami, po směnách, bylo mi blbě. Na tý službě jsem byla nervní. Z jakéhokoliv pípnutí jsem byla nervní, z jakéhokoliv nepříjemného tónu jsem byla nervní a prostě jsem to tam začala nesnášet jako úplně. Byla jsem nervózní, co tam bude za lidi, jestli ne mě budou houkat nebo ne. Jestli prostě někoho nezabiju třeba. A když jsme řekli, že se bojíme, že někomu ublížíme z těch pacientů, tak nám řekli, že to nebude chyba naše, ale toho systému. Což mě jako neuklidnilo. To mě spíš ještě vyděsilo, že jako oni počítaj s tím, že snad někoho zabijeme nebo jako... Ne že to bylo úmyslný, ale... Prostě to hrozně svalovali na tu situaci. No prostě jak jsme tam byly jako studentky, tak jsem čekala, že nás budou brát jako studentky. Neměli jsme takový zkušenosti jako jiný tam třeba. Ani jako s tím nemocničním chodem samotným. Já jsem v tý konkrétní nemocnici byla poprvé, takže jsem neznala ani zvyklosti ani dokumentaci a musela jsem se to naučit za běhu. Což jako všichni samozřejmě, nechc tady říkat, že já jsem byla jediná chudinka, to jako ne. No a vlastně vyvrcholilo to tím, že jsem měla jeden pracovní víkend, kdy jsem byla v sobotu na tom oddělení covidovým. Tam byla super parta, bylo to docela fajn tak... ale jako bylo hrozně moc práce. Což jako oukej... Jenže pak v neděli, jsem šla na urgentní příjem. Kdy to bylo hrozný. Jako fakt příšerný. Nikdy jsem nezažila asi horší službu. V tom smyslu, že jsem byla poprvé na tom oddělení, měla jsem svého pacienta a .. kterej byl po pokusu o sebevraždu a bylo to takový jako. Byl hodně depresivní a takový náročný to bylo samo o sobě. Nevěděla jsem, kde jsou jaký věci, nevěděla jsem zvyklost toho oddělení. Nebylo to příjemný tam bejt a hlavně jsem neznala ty lidi. Pak jsme měli 4 příjmy. První paní s krvácením do mozku, druhéj byl chlap kterýho pobodali někde, to taky bylo hrozný no a třetí byla paní, kterou nám předávali, že je skoro mrtvá. No a potom ještě chvíli běžela ... srdce jí jako fungovalo chvíli ještě. A pak se zastavila, když už nám ji předali a

musela se resuscitovat. No nejdřív resuscitovali holky a pak tam stál doktor a podíval se na mě a říká: „Pojďte, tadyto je taková živá figurína, to si můžete jako vyzkoušet.“ Tak jsem šla poprvé resuscitovat člověka, protože jsem to před tím dělala jen na panáčích. A to bylo hrozný. To bylo fakt hrozný... To byl prostě ten okamžik, kdy jsme si řekla, že to prostě dělat nechci Protože ta ženská na mě koukala těma mrtvýmá očima. Byla celá rozlámaná už, ten hrudník už byl celej měkkej... A to bylo hrozný, fakt jako to bylo fat... hrozný. Jsem šla jako po tý službě domu a úplně jsem se složila, že to dělat nebudu. Potom jsem byla nemocná, takže jsem nemusela jít na tu službu, takže jsem byla jako šťastná. A v tu dobu jsem přemýšlela, že jako skončím s tím studiem a s tou prací v nemocnici. Začala jsem si hrát s tou myšlenkou. Ale potom pracovním víkendem jsem si řekla, že to fakt dělat nebudu Začala jsem to řešit s bráchou, kterej mi dal nějaký kontakty na psychoterapeuty. Tak jsem se objednala na psychoterapii a šla jsem vlastně k paní psycholožce a tam jsem to s ní řešila. A jelikož to bylo den před mojí poslední službou, kdy jsem se rozhodla, že fakt je poslední. Tak to mi dodalo odvalu tam prostě bejt. Přitom ta služba sama o sobě nebyla jako hrozná ... Ale myslim si, že to bylo hlavně tím, že už jsme viděla vidinu toho konce, že vim, že už tam nebudu muset nikdy jít a že už to bude dobrý. No ... a vlastně jsem kromě tý nemocnice ukončila i to studium tý intenzivní péče. Což jsem se jako nejvíc bála, že to rodiče nepřijmou... Ale vlastně když jsem jim to řekla poprvé, tak mě překvapilo, že mě třeba máma podpořila... Že většinou na to nejsem zvyklá. Že by mě tak jako pochopila a že ... že by jako pochopila co jako takhle v tý krizi cejtím a hrozně mě potěšilo, že mě podpořila v tom mym rozhodnutí. Protože si myslim, že se lekla, jakým stylem jsem jí to říkala. No potom jsem to řekla jako kamarádům. Nebo s těma jsem to už řešila. A to mi taky hrozně pomohlo, že jako mě nikdo neodsoudil, že chci končit tu školu, že se chci někam jinam ubírat trochu. Že mě všichni podpořili v tom, že když v tom nevidim smysl, tak proč v tom zůstat. No, takže jsem vlastně ukončila studium a práci v nemocnici a hledala jsem nějakou práci na plnej úvazek no. No tak to jsem taky řešila kudy jít. Ale našla jsem ji a teď jsem zaměstnaná. Spokojená.

No jenomže jak odstupoval ten čas od toho, co jsme poprvé mluvila s mámou, tak přišla ta reakce, kterou jsem původně spíš očekávala. Že mě jako začala tak nějak přemlouvát... nebo prostě se mě ptát, jestli to jako fakt chci ukončit a jestli to nechci dodělat. Říkám že nechci... Že v tom nevidim jako smysl. Proč bych to měla studovat jenom jako abych měla nějaký debilní titul, kterej jako v naší profesi je stejně na něj nahlíženo jako že jsou stejně ty sestry zesměšňovaný kolikrát. Fakt si myslim, že by člověk neměl zůstat tam, kde mu to nic nepřináší a jsem ráda, že jsem si to jako uvědomila a že v tom nezůstávám. Protože bych se zbláznila... fakt jsem cejtila, že jsem tak metr před tím, abych vyhořela. Takže jsem ráda, že to jako můžu dělat aspoň nějakým způsobem. Podílet se na tom zdravotnictví, i když je to úplně z jinýho směru, že nejsem v tý nemocnici. Ale že pracuju s jinejma lidma, v jinym

sektoru. A stejně jsem sestra a myslím si, že to není méněcennější než v nemocnici. Je to jen jiný způsob, jak pomáhat lidem. Což mě jako uspokojuje a dělá mi to radost ta práce, i když jako ... Je to spoustou lidí odsuzovaný. Ta sorta lidí, se kterou já pracuju, tak to spousta lidí nechápe a nejsou z toho nadšený. Třeba moje rodiče. Ale já jsem si řekla, že se nenechám ovlivňovat tímhle jejich krátkozrakým viděním tady na tu situaci a na ty lidi. No a že už si nenechám tady do toho kecat, že je to můj život. To že si nevydělám moc peněz tak jako oukej. Ale budu z toho mít víc zkušeností, než z nějakýho sestrování v ordinaci a poslouchání doktora. Takže tak, to je moje krize.

Ty jsi zmínila nějaké pocity, co jsi zažívala. Že jsi byla kousek před vyhořením. Mohla bys mi zkusit ještě popsat tu prožitkovou rovinu, která se s tou krizí pojila, jak jsi se cítila?

No vždycky, když jsme měla jít do té nemocnice, tak už jsem se stresovala jako tři dny před tím. Bylo mi špatně, bolel mě žaludek. Brečela jsem, protože jsem to nezvládala. Třeba i jako uprostřed té směny, když na mě byl někdo protivnej nebo když jsem měla hodně práce a nevěděla jsem si s tím rady. Tak třeba na záchodě. A by to nikdo neviděl... to jsem jako nechtěla. Přiznávat tam lidem, který skoro neznám, že jsem nějaká slabá. To jako nerada dělám ... Není mi to příjemný, asi jako nikomu. Se před cizíma lidma otvírat a ukazovat to, že je ti z té situace blbě. Přitom kdybychom to dělali, tak nikdo nevyhoří třeba že jo. Ale prostě ten nemocniční systém je tak hroznej v tom, že to je jak manufaktura. Ještě na tom oddělení, kde jsem byla. Tak o tom mluvili, že je to jako odkladiště, proč je léčíme a proč to děláme... Mě přijde, že ty sestry na tom oddělení jsou úplně oploštělý vůči nějakým citům. A já to jako chápu jo. Že je to nějaká jejich obrana... ale prostě já to nechci. Starat se o toho člověka jen o jeho schránku jako. Je to záslužná práce samozřejmě. Ale já k tomu potřebuju něco víc asi. Aby mi třeba ty lidi odpovídali, mohla jsem si s nima povídat nebo jim zlepšit den. To mi jako dělá radost. Taky mi dělalo radost, když jsem měla hezky umytýho pacienta. Ale větší radost mi dělá, když mi někdo poděkuje. Nebo s nějakou babičkou si povídat o vnoučatech a tak. Než prostě převázat čistě jako nějaký vstupy. To mi nedává nic prostě.

Napadá mě ... kvůli komu jsi teda vlastně šla na toho magistra?

No já jsem si myslela, že jako kvůli sobě. Vlastně ... že ... já jsem chtěla pracovat na jipce, já jsem věděla, že nechci pracovat na áru, že je to na mě moc těžký oddělení, že ty lidi jsou moc rozbitý. A na magistru, kterej jsem studovala já tak se 90 % praxí odehrávalo na áru, a i když jsem tam nechtěla pracovat, tak bych stejně musela odchodit všechny ty praxe na tom áru. Což si myslím, že v tom **** tak jako není. Protože si myslím, že největší problém toho našeho Mgr. v **** je ten, že je novejš. V tom **** to maj zaběhlý jinak. Tady to asi bude taky dobrý jednou. Ale ocenila bych jiný poskládání praxí no. Já si hlavně myslím, že je to i tou situací jo. Já nejsem ten typ, kterej by přestával studovat proto, že mě to nebaví,

že bych to asi dodělala, kdybychom měli to denní studium. A všechny ty praxe a přednášky, myslím si že z toho vylezou celý sestry. A ještě ten přístup tý nemocnice... není to ideální podle mě, že nás berou jako levnou pracovní sílu.

Já jsem jako chtěla mít vzdělání, ale myslím si, že bych mohla jít v pohodě pracovat na stejný oddělení i s bakalářem. Vůbec bych nemusela mít toho magistra, ale nechtělo se mi jít do práce na plnej úvazek ještě. Chtěla jsem chvíli studovat, to si myslím, že byl hlavní důvod, proč jsem tam šla.

Chápu správně, že ti chyběla podpora od školy?

No jako... my jsme jim tak jako jedno docela. Ale zase ty garantky, který nás měly na starost ... Já jsem to jedny napsala, protože mi to bylo blbý jít to ukončit na studijní a nic jí jako neříct. A ta se mě snažila jako přemluvit, abych jako to nevzdávala úplně... ale já už jsem byla rozhodlá v tu chvíli a neměla jsem náladu se s někým jako bavit. A máma ta prostě... To je můj životní kritik no... To jako ... To je prostě vždycky. Jako já od ní беру kritiku, protože si myslím, že bys měla přijímat kritiku od člověka, od kterého bys vzala i radu, a to já od mámy беру. Ale ona občas to podá tak, že jsem z toho rozebraná dva dny potom, a to ona nechápe jako. Že občas to udělá tak jako, že tě to hrozně překvapí, že jak jako tohle ona ti může říct vůbec. Že prostě to je jako... O tom jsme se bavili i s bráchou, že to vnímáme jako. Že jí občas chybí nějaká sociální jako... Že občas se neumí chovat v tomhle.

Zmiňovala jsi, že jsi se odstěhovala do **, myslíš, že ti chyběla opora kvůli tomu?**

Noo takhle... mě chybí jako kontakt s kamarádkama teďkon. S mojí nejlepší kamarádkou, která bydlí v jinym městě teďkon. Ale my máme s rodičema lepší vztah, když se jako nevidíme paradoxně mi přijde. Jako s kamarádama mi to chybělo. Já mám jako dost kamarádů si myslím, ale jako jenom s jednou řeším nějaký silnější pocity, a to mi chybělo. Že třeba s holkama, který znam od základky... mi to jako občas je takový nepříjemný, protože už se tak často nevidáme, a tak hodně. Že bych jim jako chtěla... že by to byl první člověk, kterejm bych to řekla. Jako mám je ráda, nechci o ně přijít. Ale abych jim zmiňovala na první dobrou, když se mi něco posere, tak to jako ne... Na to už je tolik nevidám.

Nakonec bych se tě chtěla zeptat. Zajímalo by mě, proč to pro tebe byla krize. Proč to tak označuješ a co ta krize pro tebe teda vlastně znamená?

No, označuju to jako krizi, protože do téhle doby jsem zvládala všechny nepříjemný události v životě nějak vyřešit ale tahle zkušenost, mi vzala to "umění" vyřešit si to tak, jak jsem byla zvyklá. Nevěděla jsem prostě moc co dělat.

7. Rozhovor s Denisou

Představy o dospělosti

Co si představuješ pod tím být dospělý/á?

Pod pojmem dospělý si představuju, že už nebudu ... že budu žít sama. Což sice žiju, ale že nebudu závislá jako finančně na rodičích. Na mámě. A že prostě se zvládnou stoprocentně spolehnout sama na sebe bez pomoci rodiny. A nevím prostě, že jako budu mít prostě práci, se kterou budu spokojená, bude mě bavit. Že budu moct plánovat třeba rodinu s člověkem na kterýho budu mít jako spoleh a budu mu věřit, což si myslím, že v dnešní době není úplně asi jako jednoduchý.

Cítíš se ty sám/a být dospělý/á?

Půl na půl, protože když žiju už sama, tak stejně vim, že jsem jako dost finančně závislá na pomoci mojí mámy. Že mi třeba natankuje do auta, zaplatí nákup jídla, že mi občas zaplatí nějaký nákupy s hadrama ... s oblečením. A tak no. Takže já si sice dospělá přijdu v tom, že žiju sama a do určitý míry si žiju vlastní život, ale stejně jsem furt nejvíc finančně závislá na tý mámě, protože z toho, co mi měsíčně přijde na účet ... jakože kapesný. To taky moc nespadá do dospělosti dostávat kapesný. No nic... ale prostě z toho, co mi jako přijde na účet. Buď kapesný nebo nějaký malej příjem, tak z toho by si normální člověk možná tak zaplatil jako nájem, kterej ani já si neplatím. Takže ani v tomhle nejsem dospělá, protože to všechno táhne ta máma.

Vidíš nějakou hranici mezi adolescencí a dospělostí?

To si právě myslím, že v dnešní době je hrozně těžký mít tu hranici. Protože ty adolescentní si podle mě myslej, že jsou nejvíc dospělý a ty co jsou teď dospělý tak nad sebou dost jako váhají, jestli jsou fakt dostatečně dospělý. Takže úplná hranice tam není. Možná tak věková. Řekla bych že ta adolescence bude do nějaký 20-21 a pak by se to mělo přenášet do té dospělosti. Ale v dnešní době mi přijde, že dospělej samostatnej člověk je možná ve chvíli, kdy už jede čistě sám za sebe bez pomoci druhýho. A myslím si že hrozně malý procento studentů se může řadit mezi dospělý, protože většina z nich je dotovaná od rodičů, že málo kdo jede fakt sám za sebe. S tím, že má svojí práci, aby si vydělal nebo přivydělal nějakou brigádou k tomu, aby mohl pak studovat a platit si třeba kolej a žít v tom daným místě kde je. Jako jídlo, platit si materiály do školy a tak.

Přemýšlíš v této době nad tím, kdo jsi?

No jako hotovej člověk si nepřijdu. Jsem teď ve třetím ročníku na porodní asistentce a docházím k tomu, že nevím, jestli to chci stoprocentně dělat. Takže jsi podala přihlášku na pokračující studium magistra na instrumentářku. Takže vim, že bych se chtěla držet toho, že zůstanu ve zdravotnictví, ale nejsem přesvědčená prostě o tom oboru. Takže to je taková moje krize vlastně. Že nevím, co mám se sebou dělat. A na jednu stranu tam je tlak rodiny, který ro po mě jako chtějí a chtěli, takže jsem jim z velký části vyšla vstříc, ale já furt jako jsem na vážkách.

Jaké možnosti ti tohle období umožňuje?

No hodně možností. Nebo jako nevím... Můžu dělat co chci skoro, protože nemám ty závazky nebo třeba to dítě a jsem prostě mladá. Takže můžu někam odjet, vycestovat, jít studovat nebo pracovat někam. A tak no.

Krize

Tohle období někteří označují jako krizi, i ty jsi uvedla, že jsi zažil/a nebo zažíváš něco, co jsi pojmenoval/a jako krizi. Mohl/a bys mi o tom prosím vyprávět? (co to pro tebe znamenalo, jak ti v tom bylo, přemýšlel/a jsi někdy na tom, jak se to stalo, že k té krizi došlo?)

Tak to že prožívám nějakou krizi, mi přijde, že mi došlo až teď, a to mi je 23. A když se and tím zpětně jako vrátím, tak si myslím, že jsem krizi prožila třeba před rokem. Kdy jsem zažila krizi po rozchodu po dlouhodobým vztahu s přítelem, kdy pak jako a mě padlo to, že jsem sama a že neumím žít sama a jako co teda se mnou bude dál. A vlastně mi přijde, že přecházím z krize do krize, kdy se z pocitu toho, že jsem najednou byla opuštěná ... tak už to přetrvává asi rok a půl a chtěla bych mít jako někoho, o koho se můžu opřít, komu můžu věřit a nikdo takovej není. Takže mi přijde, že mám teď krizi z tí samoty. A nevím no. Zároveň mám krizi z toho, že vlastně nevím, co se sebou. Co budu jednou dělat. Že mám teď končit to studium, který ani nevím, jestli dokončím v termínu teď nebo až v září. A co teda pak. Protože to navazující studium je jen dálkový, takže musím dělat nějakou práci mezi. A nastoupit sice můžu v podstatě kamkoliv, že by mě přijali, ale já vlastně nevím kam. Takže prostě nevím, co se sebou.

Ty jsi v souvislosti se vztahem mluvila o tom, že ti chybí opora. Chtěla jsem se tě zeptat na oporu v souvislosti s tvou rodinou.

Jo tak oporu mám ze strany mámy. Na který doslova visím jak klíště a přísavka. Tak ta je asi ten hlavní podporovatel. Ale zároveň ona byla ta, co mě donutila k tomu, abych studovala to, co studuju. Že jsem ve zdravotnictví. Takže jsem první zkoušela medicínu, která nevyšla. Na kterou jsem se víceméně já sama vykašlala, protože jsem asi podvědomě tušila, že k tomu nejsem určená, takže jsem šla studovat tu porodní asistentku. Do určitý míry mě to baví, ale do určitý míry tam je něco, co mě tam úplně nedrží a řeším teda co dál. Takže si myslím, že skončím na ty dva roky v nějaký soukromý ordinaci u gynekologa a pak uvidím, když se mi podaří dostudovat toho magistra, jestli zůstanu tam, kde v tu dobu budu nebo jestli se dostanu k tomu, že přejdu zpátky do nemocnice a budu pracovat na sále.

Mluvila jsi o tom, že půjdeš studovat magistra a o tom, že k předchozímu studiu jsi byla trošku dotlačena. Jak to máš s magistrem?

To je správná otázka. Asi to chci jít studovat, ale i z důvodu toho, že vím, že když budu mít před jménem Mgr. tak se můžu dostat do vyšší platový kategorie, což si myslím, že e v dnešní době jako hrozně důležitý, mít dobrej plat a žít si v nějakym standartu, kterej mám nastavenej od mámy. Vim, že

se nikdy nebudu mít tak, co mi máma může teď poskytnout, ale aspoň trochu se k tomu přiblížím a nebudu muset tak moc snižovat svoje nároky.

A cítíš ještě nějaký jiný nátlak?

No, ano. Moje máma na mě tlačí v tom, abych si pořídila haranta... (smích) dítě s člověkem, kterýho já sotva poznám no. Což úplně jako nejde. Já mám furt představu toho, že toho člověka, ten protějšek člověk bude nějakou dobu poznávat a viděla bych to tak, že třeba po dvou letech, když se to povede přijde potomek. Ale ne jak si to představuje máma, že by chtěla abych byla těhotná. Ještě po půl roce s někým, s kým se sotva znám. Což já to na jednu stranu chápu, protože mám mámu ve starší věkové kategorii, protože mě měla pozdě a ona mi tím naznačuje, že si to vnuče chce užít. Bojí se toho, že než já to dítě budu mít, tak ona už nebude. Zároveň má asi ona v sobě ten pocit, že mi bude chtít pomoci finančně. Že by mi třeba chtěla koupit jako dar kočár, což se dělá napůl s rodičema protějšku. Takže v tomhle na mě ona vyvíjí ten talk, ale myslím si, že jsem v tomhle dostatečně silná a vim, že to nechci. A tím, že nejsem furt výdělečně činná, jsem student a nemám svůj trvalej příjem, tak se necejtím na to, že bych si měla udělat dítě, když já sama nejsem schopná se o něj postarat.

Ještě mě napadá... mohla bys mi popsat, jaké pocity v souvislosti s krizí prožíváš?

Mě přijde, že vůči okolí to na sobě nedávám vůbec znát. Že se to týká jen mě samotný a mejch vnitřních pocitů a pak vlastně ve chvíli, kdy jsem sama doma, tak nad tím jako mnohem víc přemejšlim. Tak na mě přijdou nějaký jako pocity až úzkosti a nejistoty toho co bude. Tak to řeším tak, že si třeba pustim smutný písničky, nad kterejma si občas i pobřečim nebo si o tom popovídám s kamarádkou nebo trávím hodinu ve vane a přemejšlim and tím, jak blbě se cejtím. Možná bych řekla, že jsou to občas takový úzkosti ... nebo prostě depky. Že je mi na nic prostě a snažim se jako hledat nějaký ten smysl.

Nakonec bych se tě chtěla zeptat. Zajímalo by mě, proč to pro tebe byla krize.

Proč to tak označujes a co ta krize pro tebe teda vlastně znamená?

No jsou to prostě nové věci, tak moc nevím, jak s tím naložit. Tak asi proto. Taky to, že mi to přivodilo nějaký ty nepřijemný pocity... jinak by to asi krize nebyla.

8. Rozhovor s Anastázií

Představy o dospělosti

Co si představujes pod tím být dospělý/á?

Tak pod tím si představuju to, že se osamostatnim od rodičů a nejsem závislá finančně ani emočně. Kdy je už je nepotřebuju každěj den. Že se odstěhuju a nevidim důvod, proč bych měla vlastně kontaktovat třeba máмку, s tím že: „Mámi pošleš mi peníze?“ Protože už si sama vydělávám. Tak to třeba vidim jako dospělost. Když si člověk vlastně najde partnera a

je s ním nějakou dobu. Už má vztah dýl a plánují třeba i budoucnost jako sňatek nebo i dítě. Pak si představuju ještě, když je někdo dospělej jako ten věk. Ale to je ten věk... ale to je takový ... to jsem si vždycky říkala třeba od 20 vejš, ale teď už to vůbec tak není, že jo. Teď někdo může bejt třeba v pětadvaceti. Já třeba to mám to samý. Mě je teď pětadvacet a jako že bych byla dospělá to nevim. Jako určitě ta zodpovědnost je důležitá že jsi zodpovědná za ty svoje činy a už jako... hmm nikdo nerozhoduje o tom... když se někam rozhodneš jet, tak ti mámka nemůže zakázat, že tam nepojedeš. Jo tak to je podle mě taky ta dospělost.

Cítíš se ty sám/a být dospělý/á?

No to je otázka... asi úplně ne, ale řekla bych, že z větší části ano. Z toho důvodu, že vlastně bydlím sama. Ale pořád jsem na mámě závislá, co se týče těch peněz. A to je pro mě takový pojítka, že ještě nejsem úplně dospělá. Jsem na nějaký cestě. A myslím si, že až si najdu nějaký stálý zaměstnání, budu mít nějaký ten pracovní poměr, tak si myslím, že pak bych mohla bejt dospělá. Ale teď momentálně se úplně dospělá necejtím.

Existují nějaké body, události v tvém životě, které tě podle tebe posunuli blíže do dospělosti?

No asi to že mám nějaký ten vztah, kterej pomůže se osamostatnit. Hodně lidí, když si najde partnera, tak se přestěhuje a začne si řešit svoje právě to pojištění. V bytě věci... vždycky třeba řešila všechno mámka v bytě. Já nevim, třeba opraváře volala a teď musím volat já že jo. Najednou všechno musím řešit sama. Takže to odstěhování. Ale myslím si, že když je někdo na vejšce, tak může sice bydlet sám, ale až když si najdeš tu práci, tak pak najednou jseš dospělej spíš. To jsou takový ty body, ale je to hrozně těžký jako říct, protože někdo si může říkat že je dospělej, když bydlí sám a je jedno, že je závislej na rodičích. To je takový na každým no ...

Přemýšlíš v této době nad tím, kdo jsi? (Jak se na sebe díváš? Jak se vnímáš?)

No to teď hodně přemýšlím a hledám se. Ale jako... ani vlastně nevim, kdo jsem. Vim, že teď studuju vejšku, mám hotový státnice a nemám bakalářku. A jestli tu bakalářku nedokončím, tak jsem studovala tři roky úplně na prd a nejsem ani bakalář a mámka na mě bude hodně našťvaná. Protože mi dává ty peníze... A vlastně nedostuduju. Takže ani vlastně nevim. Musím si i hlavně nějak najít tu práci, a to je pro mě hrozně stresující, protože vlastně jsem vystudovaná do speciálně pedagogického centra jako logoped, ale vlastně to dělat asi nechci. Možná bych si našla úplně jiný zaměření... nevim no. Myslím si, že je důležitý na někoho narazit, na nějakýho člověka... uplná náhoda třeba. A on ti nabídne třeba a nechceš jít pracovat k nám a ty jo tak jo. Někdo ti přijde do cesty a pomůže ti s tou cestou jak dál. Ale teď momentálně nevim, kdo jsem. Nevim, jak se mám teď popsat.

Jaké možnosti ti toto období umožňuje?

No tak možnosti, je jich hodně... Myslim si, že tohle období je hodně o tý svobodě. Ale zároveň jako nestálý v tom, že ty vlastně nevíš, co s tím životem, najednou se ocitneš na takový jako cestě, když to řeknu a teď máš hrozně moc možností kam jít. A někdo to může brát strašně negativně. Já vlastně teď nevím, jakým směrem se dál ubírat, jestli mám jít dál studovat, protože nemám furt tu bakalářku. Jestli mám jít pracovat a už si třeba s partnerem plánovat dítě. Je tam strašně možností, ale myslim si, že je fakt důležitý, aby se ten člověk našel. Že pak najednou by mohl mít negativní myšlenky o tom, no dyť vlastně ze mě nic není, dyť nemám tu práci. Nevím... a teď prostě jako přemýšlím co dál. Myslim si že je důležitý i třeba aby nás rodiče navedli. Jo třeba hele zkus ten kurz nebo zkus tu školu. Jo že je důležitý si myslim od tý společnosti ... a ta společnost ti i dává si myslim i hodně toho negativního. Protože najednou na těch sociálních sítích vidim: jo vzali mě na vejšku nebo do práce, mám stálou práci, můžu si vydělávat peníze, můžu si kupovat co chci ... Jo a teď třeba já jsem v tom, že ten stálej plat nemám, jsem závislá na mámě a i když bydlím sama, tak jí musím třeba volat: „Mámi, rozbila se nám myčka. Dej mi peníze na myčku.“ A furt s ní musím udržovat ten kontakt.

A napadají tě nějaký konkrétní možnosti, který tohle období teda nabízí?

No možnosti ... jako myslíš, že bych šla třeba dál zaměstnání nebo vejška. Jako je jich hodně, člověk se musí najít prostě. Myslim si, že kvůli tomu má hodně lidí problém se nějak osamostatnit a najít si tu cestu, jakým směrem jít. Najednou něco studuješ a řekneš si, ty jo já to vlastně studovat nechci, a co ze mě teď bude a mám jít dál studovat. Nebo můžu odjet na Erasmus, tam si najdu úplně jiný zaměření. Takže jich mám hodně, ale myslim si, že je to kritický období. Lidí maj třeba i deprese kvůli tomu. To já úplně nemám, protože vim, že se o mě máma postará kdyžtak, ale někdo to tak nemá. Takže tak ...

Krize

Tohle období někteří označují jako krizi, i ty jsi uvedla, že jsi zažil/a nebo zažíváš něco, co jsi pojmenoval/a jako krizi. Mohl/a bys mi o tom prosím vyprávět? (co to pro tebe znamenalo, jak ti v tom bylo, přemýšlel/a jsi někdy na tom, jak se to stalo, že k té krizi došlo?)

No tak to asi abych začala úplně od začátku... protože úplně to začalo před šesti rukama, když jsem začala chodit s bejvalym přítelem. Ze začátku to teda bylo strašně, strašně fajn... ale postupem času jsem si vlastně. Já jsem si to vlastně neuvědomovala, ale teď zpětně to můžu říct. Já jsem na něm byla strašně závislá. Jako i psychicky, ale i fyzicky. Já jsem vlastně nevydržela třeba bez něj den. Byl to fakt nezdravej vztah, on se ke mně nechoval vůbec hezky. Jako vzpomenu si na hezký chvíle a říkam si „dyť on vlastně nebyl tak špatnej kluk.“ Ale pak m kamarádky třeba připomenou, jak se

choval, a to mi pak připomene jak je to. Já jsem s ním začala a dodělala jsem si maturitu, to bylo vlastně fajn. Začala jsem studovat vejšku a už u toho to byla úplná krize celý tři roky, jsem s říkala, že tu školu nedokončím. Už jsem šla třeba na studijní, že už skončím jo, protože máma mi pak volá: „Dyť ty nemůžeš skončit, nemůžeš mít jen maturitu, nebuď jak já!“ Takže to od té mámy byl hroznej tlak... Ne jenom od mámy, od celé rodiny ... i od babičky s dědou, protože babička s dědou jsou hrozně na to vzdělání a hrozně chtěj, abysme my všichni (já i moje ségra), abysme byly vzdělaný. Ale vůbec si neuvědomujou, jak oni nás furt ... Vždycky když tam přijedu, tak se nás ptaj: „Tak co vejška, co prostě škola? A jak to že jsi nedala tu zkoušku?“ Jenže oni si neuvědomujou, že tady těma otázkama tě dostanou do úplný depky, protože pak tu zkoušku nedáš a říkáš si ty jo tak co teď dál. Já vlastně zklamu mámu, babičku a dědu. Což to je pro mě úplně to nejcennější, že bych někoho zklamala, že jo. No a do toho mi nepomáhal právě přítel, kterej myslel stále jenom na sebe. Takže kamkoliv chtěl jet, tak jsem jela s ním, proto jsem i ty zkoušky asi nedávala. Neříkam, že nejsou těžší školy jo, třeba Karlovka nebo... Jako **** Si myslím, že není tak těžkej, ale zrovna tenhle obor jo jako. Holky skončily i některý v prváku a šly pracovat. Ale já to vlastně furt nějak dokončovala. No a vlastně ve druháku jsme chodili na ... měli jsme nabídku takový práce, že jsem dělala logopedické kroužek. A to jsem si vydělala docela. Myslim si že dva a půl tisíce na měsíc. A to pro mě bylo jako... Teď mi máma jako dává i víc jo, protože bydlím sama. Ale dřív jsem nevydělávala ty peníze, protože jsem bydlela u toho přítele. A pak ve třetáku jsem udělala ty státnice. To vůbec nevím, jak jsem udělala, to jsem byla úplně v prdeli. No ale nám dovolila škola, že si můžeme odložit bakalářku, takže jsem si ji nechala na potom. No jenže tím jsem si udělala takový dveře, že mám hotový státnice, ale bakalářku vlastně ještě nemám. No a takže prostě jsem si to tím, jako ulehčila... ale... Teď kon k tomu. To bylo vlastně minulej rok. Jsem se s přítelem rozešla, bylo to úplně strašný ten rozchod a víc bych to asi nerozváděla. Asi se mi o tom mluvit nechce. Ale musela jsem se přestěhovat zpátky k mámě. Ta mi hodně pomáhá, ale myslím si, že kdybych třeba nepoznala teď máho přítele, tak bych s bývalým dál byla. Ale bakalářku teda zatím nemám, takže to je moje teď taková krize, kterou si myslím, že momentálně mám... Že nevím, co dál, jestli to mám dokončit, jít dál na magistra... jestli to vůbec zvládnou dokončit. Takže to je moje taková krize, že nevím co dál jako. Teď vlastně jsem začala bydlet sama, ale máma mě furt živí, že jo. Měla jsme tu možnost, jít bydlet sama, což jako pro některý... když řeknu kamarádkám a oni se ptaj a ty si už jako vyděláváš a já že ne... to zní kolikrát fakt hrozně, že si i říkam ty jo vlastně... měla jsem jít vůbec takhle bydlet? Takže s těma penezma no ... Jako už se to celý táhne, ale myslím si, že

největší příčina je ta škola. Byla pro mě docela těžká a furt si říkám, jestli jí dokončím. A teď jestli si najít tu práci.

Ale hodně mi pomáhá teď přítel. Ten už vlastně má práci, je starší... Takže já si myslím. Jak ses mě ptala, jestli se cejtím jako dospělá... tak si myslím, že mi trochu pomáhá. Protože já se vlastně cejtím furt někde jako mezi, ale v něm vidím toho, že ... On vlastně od 18 pracuje, protože na vejšku nešel a v něm vidím takový to... ty jo on si vydělává peníze, on si může každý měsíc koupit troje boty (smích). On mě může pozvat kamkoliv a já ty peníze furt nemám. Na jednu stranu bych už do té práce šla a na druhou nevim... zase nechci zklamat rodiče. A to si myslím, že je ten důvod, proč nad vším tak přemýšlím. Nechci zklamat máмку, ani babičku s dědou. Jako vztah s mámkou se nám teď zlepšil... můžeme jít na kafe a pokecáme. Dřív si nepamatuju, že jsem s mámkou tak pokecala. Našly jsem si k sobě cestu. A jí nedělá problém mi pomoci s těma penězma teď jo mi přijde, že ví že si tu práci najdu a třeba jí to splatím nebo jí někam vezmu. Je to takový těžký, jestli jít pracovat nebo studovat...

Ty jsi zmiňovala, že cítíš nějaký tlak, že máš studovat. Cítíš ten tlak jen od rodiny?

Já bych řekla, že i od jinud ... já to cejtím jako.. samozřejmě od té rodiny je to tlak velkej, ale důležitý je... Že jako. Máмка mě do toho nutí, nebo jako. Vždycky mi tloukla do hlavy, že jakmile nebudu mít vzdělání, nebudu mít dost peněz nebo nebudu zabezpečená, a to já mám jako v hlavě. Že jakmile nebudu mít vejšku, tak se nebudu mít dobře. Ale to tak přece není. Dyt' mám kamarádky, co maj třeba učňák a jsou šťastný. Maj i peníze. Dyt' i tak si člověk může vydělat. Myslím si, že máмка je v tomhleto až moc upnutá na tu vejšku. A možná je to i tím, že ona jí nemá, takže to chce aspoň po těch dcerách, takže u ségry to bude to samý. Ale jak ses teď ptala, tak si myslím trochu, že i od té společnosti cejtím ten tlak. Vidím kamarádky, že studujou dál... že si našli tu práci. Takže asi obojí... ne jen od rodičů nebo rodiny, ale i od společnosti hodně.

Ještě bych se chtěla zeptat, jaký pocity v souvislosti s tou krizí zažíváš. Jestli bys mi mohla popsat tu požitkovou rovinu.

No tak určitě jako nějaká nestabilita, nestálost... je to taková závislost jako i trošičku. Nechci říkat jako nějaký depky úplně, že mám. Ale cejtím se... nějaká jako závislost, nestabilita. A mám občas takový jako stavy... asi trochu úzkosti. Nějaký dny mám v pohodě, ale pak mám dny, kdy nad tím začnu přemýšlet, co budu dělat. To zas není, že bych to měla furt, no ...

Nakonec bych se tě chtěla zeptat. Zajímalo by mě, proč to pro tebe byla krize. Proč to tak označuješ a co ta krize pro tebe teda vlastně znamená?

Krize pro mě znamenala nebo znamená, že jsem se cejtěla bezmocně, nevěděla jsem, od čeho se odpíchnout, nebo jakým směrem se dál posunout. Občas bych to nazvala stavy

úzkosti. Myslím si, že je krize stav, kdy člověk neví co dál se sebou. Měla jsem krizi ve vztahu a zároveň i krizi se školou...